

ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

**ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА ЗА
ПЕРИОДА 2017-2020 г.**

2017г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1	ВЪВЕДЕНИЕ	4
1.1	ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ, ВЪЗ ОСНОВА НА КОИТО Е РАЗРАБОТЕНА ПРОГРАМАТА	4
1.2	ВРЕМЕВИ ХОРИЗОНТ НА ПРОГРАМАТА	4
1.3	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ОБЩИНАТА	5
1.4	ГЕОГРАФСКИ, КЛИМАТИЧНИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА	5
1.4.1	Физикогеографска характеристика	5
1.4.2	Климат	7
1.4.3	Транспортна инфраструктура	7
1.4.4	Населени места	8
1.4.5	Население	8
1.5	ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА ПУО	8
1.6	ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА	8
1.7	ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ	9
1.8	ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ	9
2	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА	10
2.1	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗА ЗА ОТПАДЪЦИТЕ, ОБРАЗУВАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА	10
2.1.1	Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи на община Бяла Слатина в контекста на правата и задълженията на общините по отношение на отпадъците	10
2.1.2	Анализ на отпадъците	11
2.1.3	Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци	14
2.1.4	Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции	15
2.1.5	Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване	15
2.1.6	Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите	16
2.1.7	Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	17
2.1.8	Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци	17
3	SWOT АНАЛИЗ	18
3.1	ДОСТИЖЕНИЯ И СИЛНИ СТРАНИ	18
3.2	ПРОБЛЕМИ И СЛАБИ СТРАНИ	19
3.3	ВЪЗМОЖНОСТИ	19

3.4	ЗАПЛАХИ	19
4	ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА 2017-2020 г. И АЛТЕРНАТИВА ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ.....	20
5	РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА НАПРЕДЪКА	21
	ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ	23
	ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СЪКЛО.....	42
	ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ ОТПАДЪЦИТЕ	50
	ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ	57
	ПОДПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ДРУГИТЕ ПОТОЦИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ДЕПАТА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ.....	62
	ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАЩО ВЗЕМАНЕТО НА ИНФОРМИРАНИ УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА.....	67
	ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	72
6	КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	77
6.1	ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ	77
6.2	ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ НА ОБЩИНСКО И РЕГИОНАЛНО РАВНИЩЕ.....	77
7	СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ, КОНТРОЛ и АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	77
8	ПРИЛОЖЕНИЕ	78
	Приложение 1 - Анализи и изводи за състоянието на управлението на отпадъците на територията на община Бяла Слатина.....	78

1 ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) на община Бяла Слатина е изготвена за периода 2017-2020 г. на основание чл. 52 от ЗУО. Съгласно чл. 52, ал. 2 от ЗУО, тя е секторна програма и неразделна част от общинската програма за опазване на околната среда. Обхватът и съдържанието на документа са в съответствие с „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“, утвърдени със Заповед № РД-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите, както и със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци 2014-2020 г. Програмата за управление на отпадъците на община Бяла Слатина (2017-2020г.) се явява един от най-важните инструменти за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво и представлява документ, който цели да послужи за бъдещо по-ефективно и екологосъобразно управление на отпадъците.

В приложение към програмата са изготвени 9 анализа, свързани със съществуващото положение по управление на отпадъците в Община Бяла Слатина. Въз основа на основните изводи и препоръки по всеки анализ са идентифицирани дейностите (мерките) за постигане на целите, поставени в националното законодателство по управление на отпадъците до 2020г. За всяка конкретна дейност (мярка) са определени необходимите финансови средства, източници на финансиране, срокове, очаквани резултати и индикатори за изпълнение на целите/мерките. Програмата включва 4 стратегически цели, съпътствани от 8 оперативни цели и 7 подпрограми.

Очаква се програмата да окаже принос за ефективно използване на ресурсите и намаляване на вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

1.1 ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ, ВЪЗ ОСНОВА НА КОИТО Е РАЗРАБОТЕНА ПРОГРАМАТА

При разработването на програмата са взети предвид следните законови изисквания и редица европейски и национални програмни и методически документи и изследвания, в т.ч.:

- Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., изм. и доп., бр. 105 от 30.12.2016 г., бр. 13 от 7.02.2017 г.) и наредбите към него;
- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г., приет с Решение №831 от 22.12.2014 г. на МС на Република България и Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци, като част от него;
- Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, одобрени със Заповед № РД-211/31.03.2015г. от МОСВ;
- Изготвяне на план за управление на отпадъците, методологична обяснителна бележка, 2012 г., ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Ръководство за разработване на програми за предотвратяване на образуването на отпадъци, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Насоки за изготвяне на програми за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.

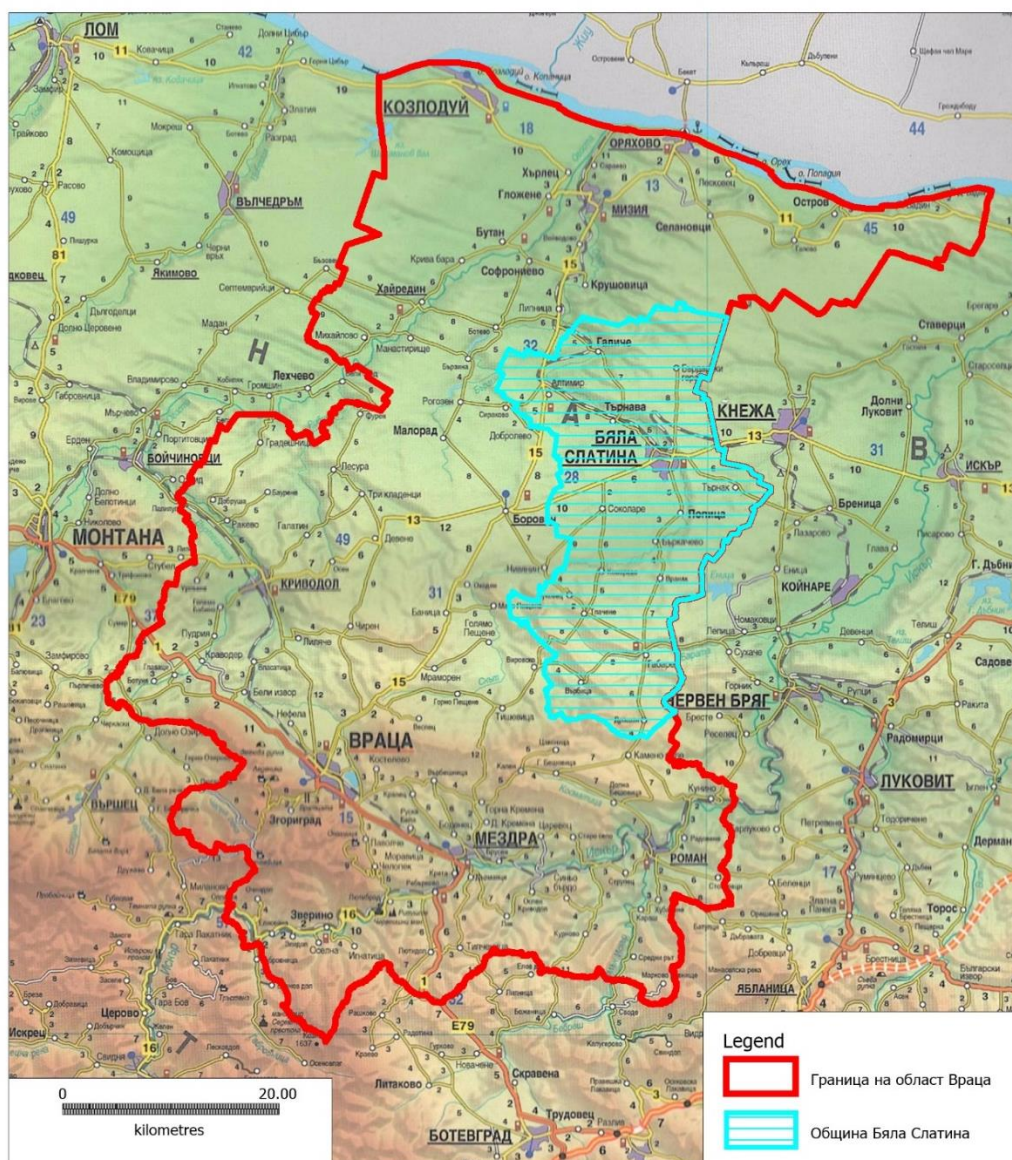
1.2 ВРЕМЕВИ ХОРИЗОНТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се разработва и приема за периода 2017-2020г., който се вмести в периода на действие на Националния план за управление на отпадъците - 2014-2020 г. Крайният срок

на Националния план съвпада с периода на програмиране и ползване на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. и крайния срок на „Европа 2020: Националната програма за реформи”.

1.3 МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ОБЩИНАТА

Община Бяла Слатина е разположена в източната част на Област Враца. Общината влиза в състава на десетте общини на Врачанска област. На юг граничи с община Роман, на югозапад с община Враца, на запад с община Борован, на север с общините Мизия и Оряхово и на изток с общините Кнежа, Червен бряг и област Плевен.

Фигура №1 Карта на Община Бяла Слатина, Врачанска област

1.4 ГЕОГРАФСКИ, КЛИМАТИЧНИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

1.4.1 Физикогеографска характеристика

Релеф

Релефът на общината е разнообразен - равнинен и полупланински. Общинският център - град Бяла Слатина е на около 126 м. над морското равнище, с наклон на изток-североизток към река Скът. Общината заема средишно положение в Северозападна

България и е на почти еднакво разстояние от р. Дунав и Предбалкана. Най-високата точка е в местността „Кърчовското” - 181 м. Най-ниската е при местността „Туренеца” - 108 м.

Част от района спада към Златийско-Долноискърски район, а останалата към Медковско-Скътския район на Дунавската хълмиста равнина, подобласт от Европейско-континенталната климатична зона.

Полезни изкопаеми

Територията на общината е бедна на полезни изкопаеми, но се срещат залежи на различни строителни материали (чакъли, пясъци и варовици). В геоложко отношение района е сравнително добре проучен. Проведени са картировъчни, сеизмични и сондажни проучвания. Благодарение на сеизмичните проучвания са открити в дълбочина положителни структури, което от своя страна позволи по-късно да се извърши и нефтопроучване на района, което дава положителен резултат. В близост до с. Бърдарски геран през 1976 г. е открито газо-нефтено находище, което не е разработено. Освен това са предвидени проучвателни сондажи на участък „Враняк” от газокондензатно находище „Койнаре”, разработвано от „Дайрект Петролеум България” ЕООД.

Води

През територията на община Бяла Слатина преминава река Скът. Реката е от трета категория. Почвите са льосови и това дава възможност за бързо оттичане (поемане) на повърхностните води. За това спомага и общия наклон на селището. Водните ресурси се разпределят както следва:

- Реки - 1 670 дка;
- Блата и рибарници - 1 100 дка;
- Язовири и напоителни канали - 4,700 дка.

По значителни отводнителни артерии, протичащи транзитно през района са р. Скът, р. Бриша и р. Марла. Режимът им се формира в Стара планина и тук претърпява по-съществени изменения през топлото полугодие. Реките се подхранват предимно от повърхностни води при дъждовни валежи. Характерни са големите вътрешно годишни колебания на речните води. Повечето суходолия и доловете напълно пресъхват през сухия период. Епизодично се проявяват и големи прииждания, предимно при поройни валежи. Преминаващите междуречия и вадни са слабо водоносни.

Главната отводнителна артерия р. Скът е десен приток на р. Дунав. Извира от местността „Речка” във Веслец, северно от Маняшки връх. Обхожда от запад Борованската могила, като от с. Оходен до устието пресича Дунавската хълмиста равнина. Реката тече в асиметрична долина с по-стръмен десен склон. Северно от гр. Мизия е коригирана и с р. Огоста имат общо корито. Дължината на р. Скът е 134 км. с водосборна площ 1,074 кв.км. Нейни притоци са р. Бързина и р. Грезница. Тя има дъждовно снежно подхранване. Средния годишен отток измерен при гр. Мизия е 1.7 м³/сек.

Почви

За развитието на земеделието от особено голямо значение е почвеното богатство. На територията на община Бяла Слатина преобладават карбонатни черноземни, по-малко ливадни черноземни, алувиално-ливадни и други почви. Община Бяла Слатина се намира в белослатинското поле, изградено на повърхността от твърде млади по възраст геоложки формации - сармат и кватернер.

Сарматът е представен от пясъчници, тъмнослойни варовици, варовити глини. Кватернерът е застъпен с алувиални (речни) и льосови наслагания. Алувиалните отложения, чакъли и глини изграждат речната тераса на р. Скът. Речните тераси се

характеризират с неблагоприятни за строителство хидрогеоложки условия поради високите подпочвени води. Статичните нива на тези води се установяват на дълбочина от 0 до 3 м от повърхността на терена.

Основната съставка на почвената покривка са излужените и лесивирани черноземи, които следват зонално успоредно на карбонатните черноземи. В южните части на района се срещат и сиви горски почви.

Значителна част от обработваемата земя в общината е подходяща за отглеждането на зърнени и зеленчукови култури, лозя, захарно цвекло и др.

1.4.2 Климат

Климатът е умерено-континентален с ясно изразени температурни амплитуди. В климатично отношение района спада към Европейско-континенталната област в Северния климатичен район на Дунавската равнина. Това предопределя характера на времето. Налице е хладна пролет, сухо и горещо лято и студена зима. През летните месеци /юли и август/ термометрите значително превишават нормите. Количеството на валежите за същия период е незадоволително.

Липсата на значителни орографски препятствия и широчинното простиране на равнината благоприятстват за проявлението на силни западни до северозападни и източни до североизточни ветрове, които осушават почвата, причиняват дефлация през пролетта и ранното лято и отвяването и пренаслагването на снежната покривка през зимата. Минималната температура през зимата може да достигне до $-35,5^{\circ}\text{C}$ - една от най-ниските за цялата страна. Периодът с отрицателни средни денонощни температури е твърде продължителен и достига до 70 денонощия. Средната месечна температура през юли е около 23°C , а максималната достига до $42,7^{\circ}\text{C}$. Продължителността на вегетационния период е 245 - 255 денонощия, а на активния вегетационен период - 195 денонощия. Средните годишни валежи между 520-530 мм са с характерното за умерено-континенталния климат вътрешно годишно разпределение. Средната продължителност на летните засушавания е около 17, а на есенните - 19 денонощия. Снежната покривка се задържа до 52 - 55 денонощия. Летните горещини са продължителни. Наблюдава се около 50% от денонощията на юни и август облачно и незасушливо време и около 35% засушливо време.

1.4.3 Транспортна инфраструктура

Общата пътната мрежа на територията на общината е общо 152,703 км. През общината преминават частично 6 пътя от Републиканската пътна мрежа на България с обща дължина 89,82 км:

- участък от 18,37 км от Републикански път II-13 Борован – Бяла Слатина - Плевен;
- участък от 6,60 км от Републикански път II-15 Враца – Оряхово;
- началният участък от 17,21 км от Републикански път III-133 Бяла Слатина - Алтимир;
- началният участък от 29 км от Републикански път III-134 Бяла Слатина – Габаре – Мездра;
- началният участък от 8,74 км от Републикански път III-1304 Бяла Слатина – Търнак - Бреница;
- участък от 29 км от Републикански път III-1306 Червен бряг – Габаре – Враца.

Състоянието на II-класната пътна мрежа е много добро, но на III-класната е задоволително, а някои от пътищата като III-134, в участъка от км 19+000 до км 29+000 е в окаяно състояние. Този път свързва община Бяла Слатина с общините Мездра и Роман.

Състоянието на настилките и на пътната маркировка е в много лошо състояние и не дава гаранция за безопасен и безавариен превоз на пътници и товари.

От републиканските пътища, минаващи през територията на Община Бяла Слатина, с приоритетно значение е път II-15, който свързва областния център – град Враца с град Оряхово и намиращия се там ферибот. Другият път със стратегическа функция е II-13, който осигурява връзката между област Плевен с международния път Е 79, в посока към град Видин. Този път свързва Община Бяла Слатина с община Криводол и намиращите се там села.

Общата дължина на общинската пътна мрежа на територията на Община Бяла Слатина е 62,880 км.

1.4.4 Населени места

Общината обединява 15 населени места, от които общинският център - град Бяла Слатина и 14 села: с. Алтимир, с. Буковец, с. Бърдарски геран, с. Бъркачево, с. Враняк, с. Габаре, с. Галиче, с. Драшан, с. Комарево, с. Попица, с. Соколаре, с. Тлачене, с. Търнава и с. Търнак.

1.4.5 Население

Демографската характеристика на община Бяла Слатина е следствие от множество вътрешни фактори, като например социално-икономически и културно-исторически фактори, които оказват влияние върху динамиката на населението, неговата структура и прираст. Демографските тенденции в общината следват тези на национално ниво, като задълбочаващата се демографска криза и застаряване на населението са характерни и за община Бяла Слатина. Динамиката в броя на населението разкрива тенденция на продължително, постоянно и задълбочаващо се намаляване, дължащо се на нарушена възрастова структура, намаляване на репродуктивната способност на населението, емиграция.

Съгласно данни от последното преброяване на НСИ през 2011г. в Община Бяла Слатина живеят 24 362 жители, от които 11 050 жители в гр. Бяла Слатина и 13 312 жители в селата. Следвайки описаните по-горе тенденции към 31.12.2012 година в община Бяла Слатина живеят 24 007 души (гр. Бяла Слатина – 10 934, селата на общината – 13 073), към 31.12.2013г. – 23 588 (гр. Бяла Слатина – 10 781, селата на общината – 12 807), а към 31.12.2014г. – 23 200 (гр. Бяла Слатина – 10 631, селата на общината – 12 569) и към 31.12.2015г. съответно 22 961 (гр. Бяла Слатина – 10 363, селата на общината – 12 598).

1.5 ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА ПУО

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на рамковата директива за отпадъци (РДО), съответно на закона за управление на отпадъците (ЗУО):

- битови отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- опасни отпадъци – битови и строителни.

1.6 ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Основната цел на програмата е прилагане на спазване на йерархията на управление на отпадъците и прилагане на интегрирано управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина, които да допринесат за устойчивото развитие на общината.

Програмата за управление на отпадъците е напълно съобразена с националното законодателство по управление на отпадъците.

Програмата съдържа следните основни количествени цели, за постигането на които са предвидени подпрограми с мерки.

Таблица №1 Основни количествени цели по управление на отпадъците

Отпадъчен поток	Година	Цели
Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	2020	до 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани на територията на Община Бяла Слатина през 1995 г.
Разделно събиране	2015	Разделно събиране: най-малко хартия/метал/пластмаси/стъкло
Отпадъци от домакинствата 	2020	Рециклиране: 50% от отпадъците от домакинствата (чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО). Количествената цел от 50% за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, може да се достигне от всяка община, в следните срокове и количества съгласно §15 от ПЗР на ЗУО: – до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло; – до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло; – до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.
Строителни отпадъци – когато Община Бяла Слатина е Възложител на строителни дейности	2020	Рециклиране + оползотворяване: 70% строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

1.7 ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

Този раздел ще бъде допълнен след осигуряване на обществен достъп на програмата и провеждането на предвидената процедура за преценка за влиянието на околната среда по реда на ЗООС.

1.8 ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците се разработва под ръководството на Дирекция „Устройство на територията и екология“ и Дирекция „Проекти и програми“ от администрацията на община Бяла Слатина. Адресът на Община Бяла Слатина е: гр. Бяла Слатина, ул. “Климент Охридски” № 68, страница в интернет:

<http://byala-slatina.com/>

Програмата е приета с Решение № на Общински съвет - Бяла Слатина, който контролира изпълнението ѝ. Съгласно изискванията на чл.52, ал.9 на ЗУО - „Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.“

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо или местно значение.

2 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

В този раздел са представени основополагащи данни и тенденции, в резултат на проведения анализ на съществуващото състояние по управление на отпадъците на територията на община Бяла Слатина, както и произтичащите от тях изводи и препоръки, които са в основата на формулирането на мерките за постигане на целите на Програмата за управление на отпадъците на общината.

2.1 Основни изводи от анализа на състоянието и прогноза за отпадъците, образувани на територията на община Бяла Слатина

На база изготвените анализи са формулирани основните изводи за състоянието и прогнозите за бъдещо развитие на дейностите по управление на отпадъците.

В анализа на отпадъците са изследвани основните тенденции и данни по отношение на образуването и методите на третиране на отпадъците, като са направени констатации във връзка с поставените цели в националното законодателство по управление на отпадъците. На основата на анализите по-долу са направени изводи и препоръки.

2.1.1 Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи на община Бяла Слатина в контекста на правата и задълженията на общините по отношение на отпадъците

Нормативната уредба на общината, която детайлизира разпоредбите на Закона за управление на отпадъци (ЗУО), Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) и Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) според местната специфика, както и програмните документи са основополагащ инструмент за общинската администрация на община Бяла Слатина за провеждане на политиката в областта на отпадъците. Анализът на посочените документи, одобрени от общинския съвет, водят до следните основни изводи:

- Националната правна рамка е цялостно съобразена с европейското законодателство и включва конкретни разпоредби, определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците, в т. ч. ангажиментите за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци;
- Община Бяла Слатина е предприела действия за разработване на нова програма за управление на отпадъците на общината на основание чл. 52 от ЗУО. Изготвянето на Програма за управление на Община Бяла Слатина за периода 2017–2020 г. се осъществява при спазване на „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците”, утвърдени със заповед РД-211/31 март 2015г. на министъра на околната среда и водите.
- Община Бяла Слатина провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на детайлни местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които във висока степен отразяват разпоредбите на националното законодателство;
- Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина е издадена през 2009г. и актуализирана през 2013г. Предвид настъпилите промени в националното законодателство, свързано с управление на отпадъците следва да се извърши актуализация на:
 - правното основание за издаване на наредбата;

- допълнителните разпоредби и синхронизиране на дефинициите с тези, които са налични в ЗУО и подзаконовите актове по прилагането му;
- текстове, свързани с новоприети наредби.
- Общината осъществява контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнението на действащата програма за управление на отпадъците, като е препоръчително да оповестява по подходящ резултатите.

2.1.2 Анализ на отпадъците

2.1.2.1. Битови отпадъци

- Услугата по организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци се предоставя на 100 % от населението на община Бяла Слатина;
- От 2009 г. Община Бяла Слатина участва в регионална система за управление на отпадъците – Регион Оряхово и депонира битовите и строителните си отпадъци на *Регионалното депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово*. Това депо обслужва общините Оряхово, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Кнежа.
- Данните за смесените битови отпадъци на Община Бяла Слатина за периода 2012-2016г. варират и не се движат в постоянни стойности. Тази тенденция може да се обясни със занижен контрол при незаконното изхвърляне на отпадъци. През 2016г. се наблюдава тенденция към стабилизиране на количествата на 2965,92 т., която най-вероятно ще се утвърди предвид съпоставката с други общини имащи подобно население и ниво на икономическо развитие.
- Изчислената норма на натрупване за 2016г. е 131, 51 кг./ж./г. и тя е значително по-ниска от нормата, която е определена за населено място от 3-25 хил. жители съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци (2012 г.) - 295,5 кг./ж./г.
- Данните от проведения през 2015г. – 2016г. **морфологичен анализ на битовите отпадъци**, генерирани на територията на община Бяла Слатина в продължение на една година – четири сезона са показани на фигура №2. Данните показват, че:
 - значителни количества рециклируеми отпадъци от пластмаса, хартия и стъкло и ниска ефективност на прилаганата система за разделно събиране на отпадъци от опаковки (количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки са значително намалели през 2016г. спрямо всички години през анализирания петгодишен период 2012-2016г.);
 - В отпадъците на Община Бяла Слатина се съдържат следните видове отпадъци, подлежащи на компостиране:
 - ✓ Градински отпадъци – 23,88 %;
 - ✓ Дървесни отпадъци – 6,79 %.

След преразпределение на фракция „други“, в окончателния морфологичен състав на Община Бяла Слатина са определени 9,65 % хранителните отпадъци за Община Бяла Слатина, като значителна част от тях могат да участват в бъдеща система за компостиране на отпадъците (отпадъци от плодове, зеленчуци, и др.). Общото количество на отпадъците, които директно могат да попаднат в системата за компостиране възлиза на 30,67 %, което се равнява на 961 т/ г. Допълнително към тях могат да бъдат добавени и известно количество хранителни отпадъци, в зависимост от прилаганата технология на компостиране.

Фигура №2 Морфологичен състав на отпадъците в Община Бяла Слатина

- Поради използването на твърдо гориво за отопление през есента и зимата, община Бяла Слатина е необходимо да изгради система за изхвърляне на пепелта от печките. Този отпадък, особено в града попада в контейнерите за битови отпадъци и ще затруднява всеки един процес на сепарация.
- Количествата на разделно събраните **хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло** от територията на Община Бяла Слатина (сумарно чрез системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и чрез директно предадени отпадъци от юридически лица, извършващи дейност на територията на Община Бяла Слатина) са сравнително високи и това се дължи на отпадъците, предадени за рециклиране от изкупвателни пунктове и от предприятия, извършващи дейност на територията на Община Бяла Слатина. Необходимо е общината да предприеме мерки, които да гарантират дългосрочно изпълнение на целите по **чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО** и да се осигури прилагането на **предварително третиране за органичната фракция от смесените битови отпадъци**. В тази връзка е необходимо:
 - ✓ да се установи система за сепариране на битовите отпадъци от общината, което може да бъде постигнато чрез използването на сепарираща инсталация;
 - ✓ да се извърши разпределение на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл.31, ал.1 от страна на Общото събрание на РСУО - Оряхово – в съответствие с чл.26, ал.1, т.6 на ЗУО.
- Във връзка с изискванията на **чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО** се констатира, че количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е ограничено спрямо общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г. От една

страна тези резултати са свързани с демографските тенденции за намаляване на населението през последните години и респ. намаляване на количеството на образуваните отпадъци. От друга страна Община Бяла Слатина е стартирала въвеждането на система за разделно събиране на растителни отпадъци. Посочената система следва да се разшири чрез събиране за биоотпадъци от населените места на общината и редовното им транспортиране по график през съответните сезони (пролет, лято и есен) до инсталация за компостиране. Разделното събиране на градински, дървесни отпадъци и хранителни отпадъци следва да бъде прилагано при спазване на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)*.

2.1.2.2. Производствени отпадъци

- Отпадъците от производствената дейност на фирмите на територията на община Бяла Слатина, които имат основно характер на производствени неопасни отпадъци се съхраняват на отредени площадки на територията на производствените предприятия и съгласно писмени договори се предават на лица, които имат право да извършват последващи дейности по третиране на отпадъци. За извършване на дейности по третиране на отпадъци, РИОСВ - Враца, издава разрешителни и регистрационни документи и контролира изпълнението на посочените в тях условия.
- Част от отпадъците от производствената дейност представляват рециклируеми материали. Разделно събраните отпадъци от хартия, метал, стъкло, пластмаса, дървесни и др. се предават за рециклиране или оползотворяване. За депониране се предават отпадъци, които в момента не могат да бъдат рециклирани или оползотворени.
- Основните източници на производствени отпадъци са производствените единици, съсредоточени предимно в общинския център и са представени в следните отрасли на икономиката:
 - хранително-вкусовата промишленост;
 - шивашката и текстилната промишленост;
 - фармацевтичната промишленост.

Подробна информация за фирмите е представена в *Анализа на отпадъците*.

2.1.2.3. Строителни отпадъци

- В Община Бяла Слатина не се извършва събиране на информация за генерираните строителни отпадъци.
- Изпълнителите на строителни и ремонтни дейности, не винаги доставят отпадъците на *Регионалното депо за неопасни отпадъци*, а се случва да ги изхвърлят на нерегламентирани места сред природата.
- Налице е изоставане на процеса по осигуряване на площадки, които общините трябва да осигурят съгласно ЗУО, на които домакинствата и фирмите могат да оставят разделно събраните ОСР в малки количества от ремонтна дейност, което често е една от причините тези отпадъци да се изхвърлят в контейнерите за смесени битови отпадъци или до тях и съответно да запълват депото за битови отпадъци и замърсяват уличните пространства.

2.1.2.4. Опасни отпадъци

Опасни отпадъци от бита

Общината има нормативен ангажимент за създаване на условия за екологосъобразно

управление на опасните отпадъци от бита, които не попадат в обхвата на наредбите по отношение управление на масово разпространените отпадъци. Тези отпадъци включват бои и покрития, градински химикали, вкл. пестициди, продукти от грижи за домашни любимци, химичните вещества и препарати, използвани в домакинствата, вкл. дезинфектанти.

Опасни производствени отпадъци

Опасните производствени отпадъци се третират: от причинителя, в собствени съоръжения съгласно одобрен от компетентните органи проект на производствената дейност и при изпълнение на чл. 8, ал. 2 от ЗУО и от лицата на които е дадено разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност.

2.1.2.4. Утайки от ГПСОВ

През 2015 г. е въведена в експлоатация ГПСОВ- Бяла Слатина. Пречистването на отпадъчните води да се основава на общоприетите методи на използването на активна, биологична утайка в биобасейн с дънна аерация и последващо вторично утаяване. По отношение на утайката от ГПСОВ- Бяла Слатина са предвидени следните съоръжения и мерки, осигуряващи прилагането на нормативните изисквания:

- 1) Уплътняване на утайката
- 2) Аеробен стабилизатор - резервоар за кислородно стабилизиране на излишната утайка
- 3) Силоз за утайка
- 4) Кондициониране на утайката
- 5) Обезводняване на утайката
- 6) Резервни изсушителни полета

Утайките, които се образуват в резултат от експлоатацията на ГПСОВ се предават за оползотворяване в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство за опазване на околната среда

2.1.3 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци

На територията на Общината няма изградена инсталация за предварително третиране на отпадъците, поради което всички генерирани битови и производствени неопасни отпадъци се събират и транспортират за депониране на Регионално депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово. За функционирането на депото е издадено КР № 249-Н0-И0-А0/2008г., което е актуализирано през 2012г. с Решение № 249-Н0-И0-А1/2012г. Площта на цялото депо е 104,368 дка. В Регионалното депо има следните клетки: клетка №1 е изградена, клетка №2 – не е доизградена и клетка №3 предстои изграждане. На депото се приемат неопасни битови отпадъци и производствени неопасни отпадъци. Общият капацитет на депото е 482 050 т., а за отделните клетки както следва:

- Клетка №1 – 124 260 т.;
- Клетка №2 – 167 485 т.;
- Клетка №3 - 190 305 т.

Експлоатацията на клетка № 1 за неопасни битови отпадъци е започнала през м. август, 2005г.

Община Бяла Слатина, като част от Регион за управление на отпадъците- Оряхово трябва да насочи усилията в партньорство с останалите общини от Регион Оряхово да подготвят и подадат проектно предложение, съдържащо инфраструктурата за предварително

третиране на битовите отпадъци и инсталация за компостиране и да кандидатстват по „Комбинираната процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г. Чрез реализирането на този проект ще се осигури инфраструктура, гарантираща постигане на националните цели за битовите и биоразградимите отпадъци за региона.

Други препоръки от Анализа на инфраструктурата за управление на отпадъци са:

- Община Бяла Слатина да създаде публичен регистър на пунктовете за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон във връзка с изискванията на чл.19, ал.3, т.14.
- Община Бяла Слатина да предприеме мерки за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.

2.1.4 Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции

Въз основа на анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

- Дирекция “Устройство на територията и екология” има ясно определени функции по изготвянето на програми, стратегии и планове за устойчиво развитие по отношение на околната среда. Предвид функциите на общината по провеждане на политиката по опазване на околната среда, в т.ч. управление на отпадъците се препоръчва да бъде извършена промяна в Устройствения Правилник на Община Бяла Слатина като функционалната характеристика на дирекцията в частта Екология може да бъде допълнена с:
 - Изготвяне на проекти на местни нормативни документи, свързани с опазване на околната среда, вкл. управление на отпадъци, предоставяне на насоки, утвърждаване на Планове за строителни отпадъци, издаване на удостоверения за насочване на строителни отпадъци;
 - Разработване и периодично актуализиране на общинската програма по опазване на околната среда и други програмни документи, свързани с опазване на всички компоненти на околната среда – въздух, води, почви, земни недра и биоразнообразие и с управление на факторите, които оказват вредно въздействие върху нея (отпадъци, шум, химични вещества и антропогенна дейност);
 - Определяне на стратегията по управлението на битовите, строителните и опасни отпадъци от бита и следи за изпълнението на всички мерки за тяхното третиране, разделно събиране, рециклиране и депониране.
- С оглед упражняване на ефективен контрол по прилагане на националното и местното законодателство по управление на отпадъците следва да се извърши преглед на всички заповеди за упълномощаване на съответните длъжностни лица и там, където е необходимо – да се направят съответните актуализации.

2.1.5 Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Депото за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина е разположено в землището на гр. Бяла Слатина, местността „Любомир“. През 2009г. се прави предписание от РИОСВ-Враца за закриване и рекултивация на депото за твърди битови отпадъци на

Община Бяла Слатина. Изготвен е проект, целта на който е извършване на техническа и биологична рекултивация на депото за твърди битови отпадъци. С проекта е установено, че има засегнати частни земеделски имоти от депонираните битови отпадъци.

На 10.02.2014г. е одобрен работен проект на от главния архитект на Община Бяла Слатина. В последствие е издадено Разрешение за строеж №3/ 10.02.2014 г. от гл. архитект на Община Бяла Слатина, което влиза в сила на 25.02.2015 г. През м.юни, 2015 г. започва работата по обект: *„Депо за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина”, Подобект: „Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина”*. През 2015г. със средства от ПУДООС е изпълнена техническа рекултивация, а биологичната рекултивация продължава и в момента. Предприети са всички мерки за изпълнение на изискванията на нормативната уредба по отношение на следексплоатационни грижи и мониторинг на закрити депа.

Анализът на изискванията на нормативната уредба и предприетите действия от страна на община Бяла Слатина по отношение на депото за обезвреждане на отпадъци за приваждане в съответствие, дават основание да се направи извод, че общината е предприела всички мерки, изискващи се по нормативна уредба за закриването и рекултивацията на депото за неопасни отпадъци на нейна територия.

2.1.6 Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

Въз основа на анализа на организационните схеми за управление на отпадъците могат да се направят следните изводи:

- На територията на община Бяла Слатина функционира и се доразвива организация по отношение на разделното събиране на почти всички видове отпадъци, за които общината има ангажменти, произтичащи от националното законодателство.
- Принципът „замърсителят плаща” се прилага частично по отношение услугите, свързани с битовите отпадъци поради технически проблеми, свързани с измерване на точното количество изхвърлени битови отпадъци, особено от домакинствата. Практически съществува нормативна възможност за всички лица да подадат декларация, с която да посочат вида и броя на съдовете за битови отпадъци, които ще се използват през годината. В *Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина*, е ясно определено, че този режим се прилага за:
 - собственика на имота;
 - ползвателя - при учредено вещно право на ползване;
 - концесионера - при предоставяне на особено право на ползване – концесия.

Създадена е и практика по прилагане на принципа „замърсителят плаща”.

- Принципът „Разширена отговорност на производителя” се прилага на територията на общината, въз основа на сключен договор с организация по оползотворяване на опаковки.
- За останалите масово разпространени отпадъци (МРО) - негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), отпадъчни масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) и излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), общината е сключила договори за сътрудничество с фирма, притежаваща разрешение за дейност с отпадъци по ЗУО.

- Приходите от такса „битови отпадъци“ не винаги покриват разходите, заложили по план-сметката и се налага използването на средства от субсидията за местни дейности на ДБ.

2.1.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Анализът на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците води до следните изводи и препоръки:

- Целта на общината е длъжностните лица на общинската администрация системно да работят за повишаване на екологичната култура на населението на общината. Общината е предприела мерки за информиране на населението и включването в различни събития за опазване чистотата на населените места. Освен воденето на последователна политика по информиране на населението, се прибегва и до прилагане на административно-наказателните процедури, които от своя страна водят до негативни реакции сред населението.
- Община Бяла Слатина е предприела действия за информиране на населението относно отпадъците от опаковки и масово разпространените отпадъци, с цел повишаване на общественото съзнание и подобряване на ефективността на системите за разделно събиране. Предприетите мерки съответстват на йерархията за управление на отпадъците и в дългосрочен план следва да демонстрират добри резултати по отношение на разделно събиране на отпадъците. В договора с Организацията по оползотворяване са предвидени клаузи за информиране на обществеността. По аналогичен начин е предвидено в договора за използването на площадка за приемане на разделно събрани отпадъци от домакинствата „да се организират общински кампании за разделно събиране на отпадъците по чл.39, ал.3 от ЗУО“.
- Община Бяла Слатина изпълнява всички задължения, произтичащи от националното законодателство за информиране на обществеността и провеждане на консултации по отношение на изготвяне на планове и програми и по инвестиционни предложения на територията на общината.
- Препоръчително е на интернет страницата на община Бяла Слатина да се създаде раздел „Екология“, с под-раздел „Управление на отпадъците“. По този начин ще се създадат условия за лесно и удобно намиране на информацията за отпадъците и за всички публични прояви, които общината организира в тази област.
- Препоръчително е Община Бяла Слатина да заложи повече мерки за провеждане на образователни кампании, дискусии и срещи в училищата, детските градини и други целеви групи, като тяхното осъществяване да бъде с екологична насоченост.

2.1.8 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

Анализът на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци в Община Бяла Слатина води до следните изводи и препоръки:

- Информация във връзка с управлението на отпадъците в Община Бяла Слатина се събира в различни административни структури на общината. Събраната информация в едни отдели не винаги е достъпна за ползване от други отдели, което намалява ефикасността на процеса на управление на отпадъците.
- В община Бяла Слатина липсва система за набиране на качествена информация за управление на отпадъците чрез организиран мониторинг на процесите. Открояването на проблемите пред заинтересованите лица, както и набирането на

предложения и коментари, не се извършва чрез изградена система - например с ежегодни социологически проучвания, а е инцидентно явление.

- Необходимо е общината да разработи база-данни и да приеме вътрешни правила за относно задълженията на структурните звена за събиране, обработка и предоставяне на информация в базата-данни за отпадъците, както и сроковете съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания.
- Необходимо е да се регламентират по-ясно правомощията на Дирекция „Устройство на територията и екология“ по отношение на управление на отпадъците и по-конкретно по създаване и ръководене политиката по околна среда, включително и по управление на отпадъците. В рамките на тези правомощия следва да се добавят и такива, във връзка със събиране и анализи на данни за управление на отпадъците и предлагане на решения за оптимизиране на дейностите с тях.

3 SWOT АНАЛИЗ

За определяне целите на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Бяла Слатина е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия за управление на отпадъците. **SWOT анализът** изхожда от идеята за разделянето на Общината от средата, в която тя функционира. Общината се разглежда откъм нейните „силни страни“ и „слаби страни“ по отношение политиката за управление на отпадъците. Средата, в която функционира Общината, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

Силните страни представляват ресурс, умение или друго преимущество, което притежава Общината в сферата на отпадъците. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват Общината към постигане целите по управление на отпадъците, заложи в нормативната рамка.

Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които Общината се възползва или би могла да се възползва.

Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото състояние по отношение управлението на отпадъците.

3.1 ДОСТИЖЕНИЯ И СИЛНИ СТРАНИ

- Разработване на Общинска програма за управление на отпадъците с цел решаване на съществуващи проблеми и фокусиране върху бъдещи действия за управление на отпадъците;
- Разработени са общински наредби, с които се регламентират задълженията на управление на отпадъците на всички лица и се създават условия за решаване на съществуващи проблеми;
- Висока степен на обхващане на населението в организираната система за събиране и транспортиране на битовите отпадъци - 100 %;
- Нормата на натрупване на отпадъците от 131, 51 кг./ж./г. през 2015 г. е по-ниска от нормата, която е определена за населено място от 3-25 хил. жители съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци (2012 г.) - 295,5 кг./ж./г.

- *Депото за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина* е закрито и е изпълнен проект за техническа рекултивация, като в момента се извършва и биологичната рекултивация;
- Добра професионална квалификация на експертите, работещи в тази област;
- Добра събираемост на приходите от такса „битови отпадъци“;
- Изградени са предпоставки, които позволяват участието на обществеността при вземане на решения, свързани с управление на отпадъците - процедури по ОВОС, публични обсъждания, предоставяне на информация чрез интернет;
- Извършва се екологосъобразно обезвреждане на отпадъците на *Регионалното депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир“ – гр. Оряхово.*

3.2 ПРОБЛЕМИ И СЛАБИ СТРАНИ

- Не се извършва предварително третиране на битовите отпадъци;
- Няма въведена практика по третиране на биоразградимите битови отпадъци;
- Създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки е неефективна и се събират малки количества материали за рециклиране.

3.3 ВЪЗМОЖНОСТИ

- Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците;
- Подобряване на ефективността на системите за управление на масово разпространени отпадъци (МРО) с цел осигуряване на висококачествено рециклиране и прилагане на принципа за разширена отговорност на производителя;
- Провеждане на разяснителна кампания, предимно в училищата и детските градини, за повишаване на осведомеността по отношение на отпадъците и постигане на по-активно участие в системите за разделно събиране на отпадъците;
- Ежегодно провеждане на кампании с ООп, с които общината има сключени договори за популяризиране на разделното събиране и екологосъобразното управление на отпадъците;
- Актуализиране на местната ***Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина***, във връзка с прецизиране на текстове относно Закона за местните данъци и такси, Закона за управление на отпадъците (обн. ДВ 53/2012 г.);
- Достигане на целите, заложи в ЗУО, по отношение управлението на отпадъците.

3.4 ЗАПЛАХИ

- Подценяване на възможностите за работа по проекти, финансирани по оперативни програми, съфинансирани със средства на ЕС;
- Ограничаване на възможностите за ефективно управление на отпадъците, поради намаляване на административния капацитет в общината;
- Проблеми с неефективното управление на финансовите инструменти на ЕС на национално ниво;
- Необходимост от увеличаване на „такса битови отпадъци“ при нереализиране на регионална система за управление на отпадъците;
- Налагане на санкции при неспазване изискванията на националното законодателство за постигане на целите по рециклиране и оползотворяване на отпадъците в региона.

4 ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА 2017-2020 г. И АЛТЕРНАТИВА ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците на община Бяла Слатина за периода 2017-2020 г. са направените изводи от прилаганата политика за управление на отпадъците на територията на Общината, препоръките и SWOT анализа, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. В съответствие с това са идентифицирани основна и четири стратегически цели на общинската програма.

Основната цел на програмата е да допринесе за устойчивото развитие на община Бяла Слатина чрез реализиране на интегрирана система за управление на отпадъците, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване ефективността на използване на отпадъците като ресурс, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците.

Въз основа на това, **Стратегическите цели**, чието постигане през периода на Програмата ще допринесе за изпълнението на генералната стратегическа цел за ефективно използване на отпадъците като ресурси и намаляване на генерирането и на депонирането им, включват:

- **Стратегическа цел 1:** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- **Стратегическа цел 2:** Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им;
- **Стратегическа цел 3:** Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;
- **Стратегическа цел 4:** Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Тези цели са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

5 РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА НАПРЕДЪКА

В рамките на Програмата за управление на отпадъците са разработени седем подпрограми, които чрез мерките, включени в тях, водят до изпълнението както на оперативните цели на всяка от подпрограмите, така и на всяка от четирите стратегически цели.

Изборът на конкретни мерки и тяхната комбинация във времето представляват различни алтернативи за достигане на набелязаните цели.

Стратегическа цел	Подпрограма
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното използване	Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им	- Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло - Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на законодателството за биоразградимите отпадъци - Подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради - Подпрограма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци
Стратегическа Цел 3: Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Подпрограма за информационно осигуряване, подпомагащо вземането на информирани управленски решения и подобряване на административния капацитет на общината
Стратегическа Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците	Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

За всяка от седемте подпрограми е представена базова информация и изисквания на законодателството, които са задължения на общинската администрация. Впоследствие във всяка подпрограма има информация за оперативните цели, чрез които ще допринесат за

изпълнение на стратегическата цел и на подпрограмата като цяло - представена в текстов и табличен вид. Текстовата част съдържа кратко въведение, в което са представени ключови изисквания, предизвикателства и оперативни цели, както и основни съображения, свързани с постигане на целите. В табличен вид са представени всички мерки към подпрограмата във формат съгласно Методологичните указания за разработване на план за действие на Методологията за стратегическо планиране в Република България, разработена от Съвета за административна реформа към Министерски съвет (2010 г.). Начинът на представяне на информацията е съобразен с *Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед №РД-211/31.03.2015г. на министъра на околната среда и водите.*

Мерките, могат да се групират и като инвестиционни мерки и неинвестиционни мерки, или т. нар. "меки" мерки. Подпрограмите съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни мерки.

Инвестиционните мерки в Програмата на Община Бяла Слатина се отнасят до:

– изграждането на инфраструктура в т.ч.:

- инсталация за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на хартия, пластмаси, метал и стъкло от битовите отпадъци и третиране на органичната фракция, за да може да се осигури нейното стабилизиране. Чрез инсталацията ще се постигне също предотвратяване на емисиите на парникови газове. Инсталацията ще функционира на регионален принцип;
- инсталация за компостиране – на регионален принцип;
- закупуване на съдове/ осигуряване на площадки за разделно събиране на биоотпадъци и транспортни средства, обезпечаващи доставката им до инсталацията за компостиране.

Неинвестиционните мерки включват дейности, в т.ч.: промени в местната нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците; развитие на административен капацитет; участие на служители на общината в обучения; информационни кампании; поддържане на база-данни. Там където е необходимо, са предвидени средства за финансиране на мерките въз основа на експертна оценка, а за други се счита че разходите ще бъдат поети от общинския бюджет.

Стратегическа цел 1 Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното използване

**ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ
ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ**

В съответствие с изискванията на националното законодателство, управлението на битовите отпадъци е пряка отговорност на общината, на чиято територия те се образуват. Политиката на Община Бяла Слатина по управление на битовите отпадъци следва да се ръководи от йерархията за управление на отпадъците с първи приоритет предотвратяването на отпадъците, последвано от повторна употреба и рециклиране, оползотворяване (по-специално енергийно) и на последно място депониране.

Законодателната рамка за предотвратяването на отпадъците е очертана с Рамковата директива за отпадъците (2008/98/ЕО), чиито разпоредби са въведени в националното законодателство чрез Закона за управление на отпадъците. Съгласно чл. 29 точка 1 на Рамковата директива за отпадъците (РДО) на ЕС всяка страна членка на ЕС трябва да разработи *Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци*.

В съответствие с РДО и изискванията на Закона за управление на отпадъците, в края на 2014 г. Министерският съвет одобри първата Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци, като неразделна част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. Кметът на общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците, като част от нея е Програма за предотвратяване образуването на отпадъци. Предвид разпоредбите на националното законодателство и стремежа на общината да въведе ефективни практики по предотвратяване на отпадъците, Община Бяла Слатина разработи настоящата **общинска Програма за предотвратяване образуването на отпадъци**.

Мотото на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2014-2020 г. е „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал“. Тъй като посланието на това мото изразява в най-синтезиран вид философията на предотвратяване на отпадъците, то Програмата на община Бяла Слатина за предотвратяване на образуването на отпадъци е под същото мото и има следното съдържание:

- **Въведение.** В този раздел се представят информация за предотвратяването на отпадъците, като първи приоритет в йерархията на управление на отпадъците. В тази уводна част се разяснява ролята на основните участници (държава; общини; икономически и научни субекти, НПО; домакинства) в разработването и реализацията на политиките по предотвратяване на отпадъците.
- **Определение и място на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците.** Този раздел информира за легалната дефиниция на предотвратяването на образуване на отпадъци.
- **Цели на Програмата.** В този раздел от програмата е представена взаимовръзката между стратегическата цел по предотвратяване образуването на отпадъците и оперативната цел.
- **Анализ и описание на мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци.**

В този раздел са представени тези от примерните мерки за предотвратяване на отпадъците от Приложение №4 на Закона за управление на отпадъците, които са релевантни за прилагане на общинско ниво. Представена е същността на съответната мярка, доколко мярката се прилага до настоящия момент в общината и бъдещо прилагане и възможни индикатори.
- **План за действие,** в който по всяка от примерните мерки за предотвратяване на отпадъците от Приложение №4, ЗУО са предложени съотносими дейности (мерки) на общинското ниво, срок за изпълнение, финансиране, резултати, индикатори за напредък и отговорност за изпълнение.

1. Въведение

Предотвратяването на отпадъци (ПО) има най- висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-големите натоварвания на околната среда възникват при производството на един продукт и именно поради това тези натоварвания се намаляват чрез мерки за ПО. Освен това, по този начин се намаляват и вредните влияния вследствие на изгаряне, транспортиране и складиране. В крайна сметка предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, да не се произвеждат продукти, които после да трябва да бъдат рециклирани или обезвреждани. Отпадъкът не изчезва просто така, а чрез депониране и изгаряне, дори чрез рециклиране, само се променя като вещество. Например при изгарянето, дори и чрез най-съвременните технологии, възникват емисии и/или остатъчни вещества, които трябва да се изхвърлят. В най- добрия случай отпадъците се оползотворяват, но дори и в този случай възникват натоварвания поради употребата на енергия и вода за производствения процес. Поради това най-адекватното противодействие на проблемите с отпадъците са действията преди образуването на отпадъци, а именно предотвратяването на образуването на отпадъци.

Едновременно с това, ПО е и съществен принос към отдавна необходимия преход към ефективно използване на ресурсите. Увеличаването на времето на ползването на продуктите, или пък многократната употреба на продукти, които обичайно се изхвърлят след единствена употреба, има като резултат намалено използване на ресурсите на планетата, а не само предотвратяване на вредното въздействие върху околната среда от изхвърлени повече отпадъци в резултат на по- кратката употребата на тези продукти. Следователно изпълнението на мерките за ПО допринася за постигане на европейските и националните цели за ефективно използване на ресурсите.

Този преход обаче трябва да бъде направен така, че да не води до намаляване на благосъстоянието и на икономическия растеж. Тоест не става въпрос за това да има конкуренция на екологичните и икономическите политики, а да се използва икономиката за постигане на екологичните изисквания.

Един от основните ключови индикатори за политиките за предотвратяване на битовите отпадъци, във връзка с който имат компетенции общините е нормата на натрупване на отпадъците (кг./ж./г.). За Община Бяла Слатина, нормата на натрупване на отпадъците е 131 кг./ж./г. през 2016 г. Изчислената норма на натрупване е по-ниска от нормата, която е определена за населено място от 3-25 хил. жители съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци (2012 г.) - 295,5 кг./ж./г. Съгласно данните от Статистическия справочник на НСИ за 2014г., нормата на натрупване за страната е 443 кг./ж./г., а за Врачанска област, където попада Община Бяла Слатина – 295 кг./ж./г. В заключение може да се посочи, че наличието на електронна взна на регионалното депо благоприятства точното определяне на количествата на смесените битови отпадъци и е предпоставка за коректно определяне на нормата на натрупване.

Участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци

Съгласно *Националния план за управление на отпадъците (2014-2020 г.)* са идентифицирани основните участници в разработването и реализацията на политиките по предотвратяване на отпадъците и тяхната роля в процеса, тъй като е много важно възможните мерки и бъдещи действия да се адресират към най-подходящите участници.

▪ **Държава**

Държавата създава ефективни законова рамкова и регулации на национално ниво за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци. За целта държавата може да предвиди в съответните актове стимули за производства или

потребление с по-малко отпадъци, например финансова подкрепа на фирмите по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. Държавата може също така чрез нормативен акт да забрани използването на дадени продукти, ако това не противоречи на европейските норми, както и определянето на задължения, ограничения в разпространението, регламентиране на транспортирането, складирането и третирането на отпадъците и др. Примери на европейско и национално ниво има достатъчно, например ограниченията за съдържание на опасни вещества в електрическо и електронно оборудване. Освен това, по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата има задължение да прилага мерки за планиране, като изготвя програма за предотвратяване на образуването на отпадъци.

▪ **Общини**

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително и програма за предотвратяване на отпадъците като част от общинската програма за управление на отпадъците. В общинските програми и наредби за управление на отпадъците могат да се включат и съвсем конкретни мерки за ПО, като например реализация на проекти за домашно компостиране, информационни кампании и др.

▪ **Икономически и научни субекти, неправителствени организации**

За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци, и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлагащите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправяне и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест, икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти, например чрез внедряване на еко-дизайн на продуктите. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван, например, от подкрепа на европейски проекти и програми или по пазарни съображения. Неправителствени организации, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики.

▪ **Домакинства**

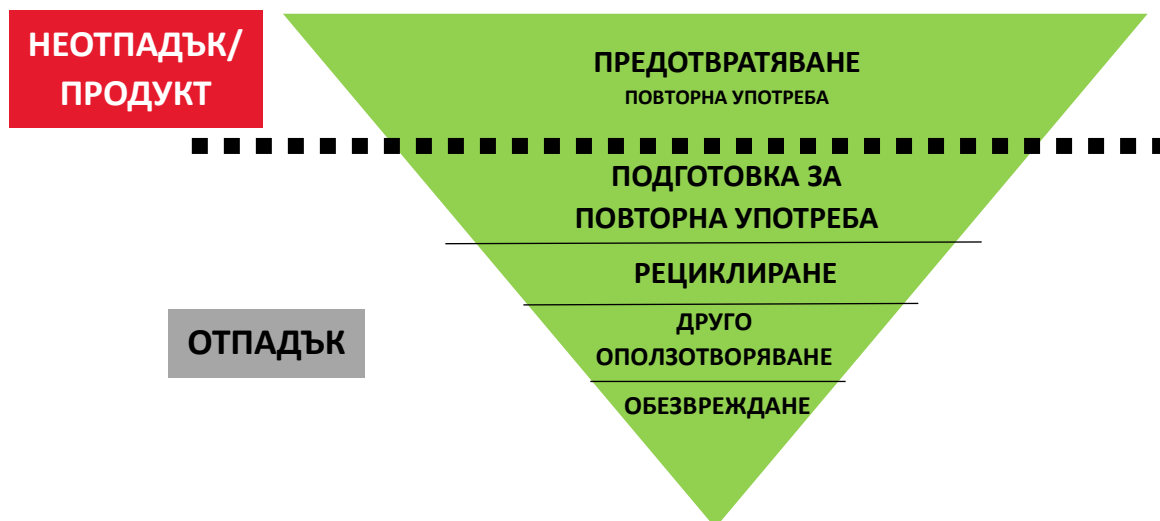
Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на повече отпадъци, и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки с няколко или обемни опаковки. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че да е готов да понесе ограничения в своите „удобства“, респективно да вложи повече усилия и време. Поради това реално и действащо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да се очаква, когато на пазара се предлагат достатъчно стоки и услуги, които са ефективни от екологична гледна точка и в резултат на мащабни, целенасочени и постоянни кампании от страна на местните власти.

2. Предотвратяване на образуването на отпадъци - определение и място в йерархията за управление на отпадъците

Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС въвежда нова йерархия на управлението на отпадъците. Йерархията е пет степенна и се въвежда в националното законодателство

чрез чл.6 на Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., изм. и доп., бр. 105 от 30.12.2016 г., бр. 13 от 7.02.2017 г.):

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- б) Подготовка за повторна употреба;
- в) Рециклиране;
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- д) Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

Легалните дефиниции за всяка от 4-те степени са предоставени в ДР на Закона за управление на отпадъците:

т.28. **"Предотвратяване"** са мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- а) количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- б) вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве, или
- в) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.

Докато намаляването на количествата образувани отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците. Двата аспекта са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Неправилно е да се смята, че ако отпадъкът или неговото третиране само по себе си няма вредно въздействие, то този отпадък не трябва да се предотвратява.

Предотвратяване още във фазата на проектирането, тоест преди производството и разпространението на продукта, е включено в част от примерните мерки по Приложение №4 към чл.50, ал.3, т.2 на ЗУО. Колкото по-рано се реализират мерките по предотвратяване, толкова по-ефективни ще бъдат. В този смисъл мерки, предприети във фазата на дизайна и пред-дизайна, биха имали по-голям положителен ефект. Предотвратяване по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата

на вземане на техническите решения при проектиране. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на икономически показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и пр., както и използване на технологии, изискващи по-малко материал, влагане на по-малко опасни субстанции, по-малко опаковки, по-рядко преместване и по-малко складиране.

3. Цели на общинската програма за предотвратяване образуването на отпадъци

Предвижда се **Стратегическа цел**, която да се подпомага от оперативна цел, за изпълнението на която се предвижда пакет от мерки. Тези цели напълно кореспондират с националните цели по предотвратяване на отпадъците. **Стратегическата цел** на Програмата за предотвратяване на отпадъците в общината е: **„Намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху човека и околната среда чрез предотвратяване образуването им“**.

Оперативната цел е формулирана по следния начин: **„Нарастването на нормата на натрупване на битови отпадъци е със значително по-бавни темпове от нарастването на доходите“**. Като ежегоден индикатор е посочена стойността на показателя за съответната година на програмния период, а като целеви индикатор - нормата на натрупване на битови отпадъци през 2020 г. да е не повече от 300 кг/ж.

Постигането на посочената оперативна цел изисква прилагането на целенасочена общинска политика и конкретни мерки.

4. Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, съгласно Приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО

В Приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за ПО. Няколко от тези мерки са относими към компетенциите на местните власти, респективно за Община Бяла Слатина. За всяка от мерките е обяснена същността, след това се представя досегашно прилагане и бъдещи възможности и като трета подточка са дадени възможни индикатори за проследяване на успеха на мярката.

4.1. Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите

4.1.1. Същност на мярката

Съдържанието на тази мярка може да се раздели на две групи дейности:

- Разработване на планове и програми от общинските органи

Отчитайки разпоредбите на чл.52 на ЗУО, кметът на общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, която по своя обхват и съдържание съответства на структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (ал.4). Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци е част от програмата за управление на отпадъците.

- Прилагане на икономически мерки

С използването на различни по вид икономически стимули се цели повишаване на екологосъобразното поведение на гражданите и бизнеса.

4.1.2. Досегашно прилагане и бъдещи възможности

В настоящата програма се предвиждат конкретни мерки за предотвратяване на отпадъците в Община Бяла Слатина, като се отчитат мерките в Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци, както и спецификите на общината.

Въвеждането на „електронна община“, освен преките положителни ефекти за гражданите и бизнеса, има значим принос към политиката за ПО и ефективно използване на ресурсите. Разглежданите в този аспект и реализирани в пълен обхват мерки ще доведат до предотвратяване на употребата на хиляди тонове офис хартия и съответните консумативи, което е равнозначно на предотвратени тонове отпадъци. През последните години Община Бяла Слатина е насочила усилията си към създаване на електронното управление. Понастоящем функционират следните функционалности:

- въведена и работеща свързаност между населените места в общината по отношение на информационно осигуряване;
- въведена и работеща електронна система за документооборота и изпълнение на сроковете на предлаганите услуги;
- въведена система за електронна система за сигнализиране на корупция и електронна кутия за мнения и предложения.

Към 2017 г. гражданите и бизнесът могат да ползват 1 електронна услуга в Дирекция "Местни данъци и такси" - проверка и плащане на данъци. За останалите услуги, на интернет страницата на общината са качени образци на формуляри, които могат да бъдат изтеглени, попълнени и изпратени по пощата.

Предвижда се внедряване на различни електронни системи и повишаване на знанията и уменията на администрацията за работа с тях. За тази цел се предвижда:

- технологично обезпечаване на електронните обществени поръчки;
- изграждане на синхронизирана система за взаимодействие и координация с централни и областни администрации;
- създаване и поддържане на електронен архив;
- създаване на база данни и осигурен достъп до информация.

Прогнозите и практиката сочат, че в началото вероятно сравнително малък броят на граждани и фирми ще се възползват от тази пестяща време и предотвратяваща отпадъци практика. Следователно усилията на общината впоследствие ще бъдат фокусирани върху популяризирането сред гражданите и фирмите на електронните услуги, предоставяни от общината. Това може да стане и в рамките на информационните кампании на общината за предотвратяване на отпадъците като част от цялостната информационна дейност на общината по управление на отпадъците.

4.1.3. Индикатори

Индикатор за проследяване на успеха на общинската Програма за предотвратяване образуването на отпадъци е броят реално изпълнени или в процес на изпълнение мерки предвидени в нея, както и постигането на крайната количествена цел на програмата. За да се отчете напредъкът на общинските стратегии за електронна община, за целите на ПО, като индикатор следва да се използва броят на въведените електронни услуги. Също така е нужно да бъде периодично отчитан броят проведени информационни кампании, чрез които общината стимулира гражданите да използват предоставяните електронни услуги.

4.2. Използване на разяснителни кампании и оказване на финансова подкрепа на бизнеса за вземане на решение или друг вид подкрепа

4.2.1. Същност на мярката

Не всички предприятия имат потенциал да идентифицират адекватни мерки за ПО. Това важи особено силно за малките и средните предприятия. Именно поради това е полезно и за тези предприятия да се предвидят разяснителни кампании относно ползите от прилагане на мерки по предотвратяване на отпадъците. Повишаването на

информираността и на съзнанието за екологосъобразно поведение и производство и сред тези представители на бизнеса повишава възможността за прилагане на мерки по ПО от по-широк кръг лица и следователно и ефективността на ПО се повишава. Съществуват и възможности за икономическо стимулиране на дребния бизнес за по-активно включване в политиките за предотвратяване на отпадъците, като например различни данъчни ставки.

4.2.2. Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Досега в Община Бяла Слатина не са провеждани разяснителни кампании за предотвратяване на отпадъци. Това представлява една възможност за обмяна на информация и знания с фирмите, функциониращи на територията на общината.

Друга предвидена мярка е патентните данъци по закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) за тези малки и средни предприятия (МСП), чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти (например ремонт на обувки, мебели, дрехи и пр.) и оттам и до ПО да бъдат сведени до минималните допустими нива. Целта е да се стимулират собствениците на занаятчийски работилници и ателиета за поправка да разширяват и модернизират своята дейност, като предоставят по-качествени услуги на гражданите. Тази мярка е съответстваща и на Националния програма за предотвратяване на отпадъците.

4.2.3. Индикатори

Индикаторите, които са предвидени във връзка с въвеждането на минимален размер на патентния данък за лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти са:

- одобряване на промяна *Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина*;
- броя на лицата, извършващи такава дейност и гласуването на такава промяна от общинския съвет.

4.3. Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители.

4.3.1. Същност на мярката

Популяризирането на различни практически действия, водещи до предотвратяване на отпадъците, може да се извършва чрез съответни кампании в средствата за масова информация, рекламни брошури, интернет сайтове и пр. Целта на тези кампании е потребителят да е в състояние да взема информирано решение при пазаруване или при извършване на ежедневните дейности в домакинството с оглед предотвратяване на отпадъците и намаляване на тяхното количество. Голяма част от това количество представляват рекламни материали, разпространявани в пощенските кутии. За разлика от други хартиени отпадъци (като вестниците и списанията например) към този отпадъчен поток могат да се предприемат мерки за предотвратяване на образуването.

За намаляване на количеството отпадъчна хартия, образувано от разпространението на рекламни материали (в т.ч. и безплатните вестници) в редица европейски държави съществува практика за поставяне на стикери "против нежелана поща" на разположение на всеки, който желае да участва. Съществуват и споразумения между пощенските служби и местните власти за зачитане отказа на домакинствата, поставили стикер на пощенските кутии, от получаване на рекламни материали. Проучванията на общественото мнение например в Брюксел, където се прилага тази схема, показват, че около 27% от жителите са заинтересовани от използване на стикера. Тези мерки са свързани и с по-малко разходи за

самите разпространители и рекламодатели, тъй като се избягва отпечатването и разпространението на материали до лица, които не желаят да ги получават и четат.

От друга страна, растящото място на информационните и комуникационните технологии в дома отваря пътя за нови подходи, позволяващи "всички хартии" да бъдат избегнати, като се даде приоритет на електронните носители, независимо дали става дума за битови сметки или за друга информация, предоставена на хартиен носител.

4.3.2. Досегашно прилагане и бъдещи възможности

В България има добри примери за проведени информационни кампании относно предотвратяване на отпадъците, например кампанията „Зелена идея“, провеждана от МОСВ и различни радиостанции и финансирана по ОПОС 2007-2013 г. Досега на територията на Община Бяла Слатина са провеждани информационни кампании от организацията за оползотворяване на опаковки (Екопак България АД), но без да са насочени конкретно към въпросите, свързани с предотвратяване на отпадъците. В бъдеще, общината ще изиска от организациите по оползотворяване, извършващи дейност на нейната територия да включат в информационните си кампании информация за политиките по предотвратяване на отпадъците. Тези кампании трябва да бъдат насочени към специални целеви групи - децата и учениците, които най-бързо се приобщават към „зелените“ идеи. Въпреки че непосредствените резултати от тази мярка не могат да се измерят количествено, тя има много голямо значение за формиране на съзнание в потребителското общество, което да се стреми да избягва образуването на отпадъци.

4.3.3. Индикатори

Брой на проведени информационни кампании съвместно между Община Бяла Слатина и Организациите по оползотворяване, с които има сключени договори.

4.4. В контекста на обществените и корпоративните поръчки - включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за обществени поръчки и в договорите, съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки, публикуван от Агенцията за обществени поръчки.

4.4.1. Същност на мярката

В своето съобщение „Обществени поръчки за по-добра околна среда“ (COM (2008) 400) Европейската комисия определя зелените обществени поръчки като процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предоставяни. В съобщението се препоръчва определяне на общи критерии за „зелените“ обществени поръчки, като по този начин се постигне прилагане на единен подход от страните членки, за да не се нарушава конкуренцията на пазара на Общността. Комисията разработи и критерии за различни стоки и услуги, които тя счита за най-подходящи при възлагане на обществени поръчки за тези стоки и услуги.

Според българското и европейското законодателство за обществените поръчки се възлагат на база „икономически най-изгодна“ оферта. Съгласно чл.70, ал.2 на Закона за обществените поръчки (Обн. ДВ. бр.13 от 16 Февруари 2016г., доп. ДВ. бр.34 от 3 Май 2016г.) икономически най-изгодната оферта се определя въз основа на един от следните критерии за възлагане:

1. най-ниска цена;
2. ниво на разходите, като се отчита разходната ефективност, включително разходите за

целия жизнен цикъл;

3. оптимално съотношение качество/цена, което се оценява въз основа на цената или нивото на разходите, както и на показатели, включващи качествени, екологични и/или социални аспекти, свързани с предмета на обществената поръчка.

Т.е. ако процедурата се обявява по реда на чл. 70, ал.2, т.3 там могат да се отчетат и екологични характеристики. Показателите, включени в критериите по чл. 70, ал. 2, т. 2 и 3, трябва да са свързани с предмета на поръчката. Те могат да съдържат фактори, които се отнасят до всеки етап от жизнения цикъл на строителството, доставките или услугите, независимо че тези фактори не се отнасят до характеристиките, посочени в техническите спецификации. Те не трябва да дават неограничена свобода на избор и трябва да гарантират реална конкуренция. При спазване на тези условия критериите ще са правилни, а оттам и поръчката няма да е проблемна.

В случаите, когато поръчката се обявява по реда на чл.70, ал.2, т.2 трябва да се отчете нивото на разходите, в т.ч. разходите за целия жизнен цикъл. С чл.71 на Закона за обществените поръчки се определя реда за оценка на разходите за целия жизнен цикъл, а именно:

1. разходи, които се поемат от възложителя или други ползватели, като:

а) разходи за използване, като потребление на енергия и други ресурси;

б) разходи за поддръжка;

в) разходи в края на експлоатационния период, като разходи за събиране и рециклиране;

2. разходи, свързани с екологични фактори по отношение на продукта, услугата или строителството по време на целия им жизнен цикъл, при условие че стойността им може да бъде определена и проверена; тези разходи могат да бъдат свързани с емисии на парникови газове и други вредни емисии или със смекчаване на последиците от изменението на климата.

Когато възложителите предвиждат оценка на разходите за целия жизнен цикъл, те посочват в документацията за обществената поръчка данните, които трябва да бъдат представени от участниците, и начина за определяне на оценката. Съгласно чл.71, ал.3 когато се оценяват разходи, свързани с екологични фактори, начинът за определяне на тяхната оценка трябва да отговаря на следните условия:

1. да се основава на недискриминационни критерии и да дава възможност за обективна проверка; когато начинът е разработен за конкретната поръчка, чрез него не следва да се дава необосновано предимство на едни лица и да се поставят други в неравностойно положение;

2. да е достъпен за всички заинтересовани лица;

3. изискваните от възложителя данни да могат да бъдат предоставени от страна на участниците при полагане на разумни усилия, включително когато те са от трети страни, които са страна по Споразумението за държавни поръчки (СДП) към Световната търговска организация или са страна по други международни споразумения, с които е обвързан Европейският съюз.

Това ще помогне да се получи продукт, който е не само „икономически най - изгоден", но той ще има и по-добри екологични показатели, тъй като в процеса на възлагане ще станат ясни и разходите за събиране и рециклиране, на които в противен случай няма да бъде обърнато достатъчно внимание.

4.4.2. Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Настоящата програма предвижда провеждане на обучение на служители от звената за обществени поръчки на общинска администрация относно обществени поръчки, които се възлагат чрез критерии 1) ниво на разходите, като се отчита разходната ефективност, включително разходите за целия жизнен цикъл (чл. 70, ал. 2, т. 2 на ЗОП) и 2) оптимално съотношение качество/цена, което се оценява въз основа на цената или нивото на разходите, както и на показатели, включващи качествени, екологични и/или социални аспекти, свързани с предмета на обществената поръчка (чл. 70, ал. 2, т.3 на ЗОП), включително разработване на детайлни методически указания и примерни тръжни документи.

4.4.3. Индикатори

- Брой служители, работещи по възлагане на обществени поръчки, преминали обучение за обществени поръчки, подлежащи на възлагане по чл. 70, ал. 2, т.2 и т.3 на ЗОП;
- Брой и/или стойност на обществени поръчки, обявени по чл. 70, ал. 2, т.2 и т.3 на ЗОП ;
- Към края на 2020 г. 20% от обществените поръчки отчитат разходите за целия жизнен цикъл или екологични аспекти.

4.5. Използване на доброволни споразумения, експертни групи на потребители/производители или секторни преговори с оглед на това съответните предприятия или промишлени сектори да съставят свои собствени планове или цели за предотвратяване образуването на отпадъци, или да внесат корекции в продукти или опаковки, от които се получава голямо количество отпадъци

4.5.1. Същност на мярката

Доброволните споразумения могат да се разделят условно в две групи - между държавата/общините, от една страна, и представители на бизнеса, от друга, както и доброволни споразумения между представители на бизнеса помежду им. Предимството на доброволните споразумения както при всеки договор са, че резултатът е желан и от двете страни. Тези споразумения са подходящи за дейности, за които е трудно или нецелесъобразно да се регулират със закон. Едно такова споразумение може да бъде между общината и браншова организация на бизнеса, напр. браншови организации на хотелиерите и ресторантьорите и да касае количеството изхвърляни хранителни отпадъци. Подобно споразумение може да се сключи и с представителите на търговските вериги на хранителни стоки относно третирането на храни с приближаващо изтичане срока на годност - предмет на обсъждане на национално ниво, вкл. отпадане на ДДС от 01 януари, 2017г. за хранителни стоки с изтичащ срок, които са предназначени за дарения. Друга мярка е продажба на стоки в насипно състояние от страна на търговските вериги, с цел избягване на отпадъци от опаковки. Доброволно споразумение може да съществува и по отношение на изпращането на електронни фактури на желаещите клиенти от доставчиците на услуги като ток, вода, топлофикация, телефон и други с цел спестяване на хартия и на разходи и материали за доставка.

Сключването на доброволни споразумения с представители на бизнеса изглежда по-лесно за организиране, особено ако публичните власти подкрепят инициативата чрез предоставяне на подходяща информация. Става въпрос за това, че в редица предприятия като резултат от производствения процес се получават странични продукти, които ако не се реализират могат да станат отпадък, а същевременно са ценни за други цели. Подобрат информираност за параметрите на тези странични продукти може значително да

подпомогне тяхната продажба. По този начин печели и продавачът, защото спестява разходи за депониране или преработване на своя страничен продукт, който той смята за отпадък, печели и купувачът, защото придобива суровина.

4.5.2. Досегашно прилагане и бъдещи възможности

Въпреки че тази мярка е позната, нейното прилагане не е широко разпространено в България. Оптимизирането на използването на храни с приближаващо изтичане срока на годност от търговските вериги също може да е предмет на проучване, например да се създаде организация (хранителна банка), чрез която такива храни да се предлагат на социално слаби слоеве от населението.

За да популяризира мерките и проучи нагласите на заинтересованите страни, общината ще включи темата в годишните информационни кампании по управление на отпадъците, като същевременно ще следи за общественото мнение и отношение към реализирането на подобни инициативи.

4.5.3. Индикатори

- Брой сключени споразумения между Общината и бизнеса;
- Намаляване количеството на генерирани отпадъци от търговските вериги.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ В ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Мерки по Приложение IV на ЗУО	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източници на финан- сиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа Цел: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването им и насърчаване на повторното използване Оперативна Цел: Нормата на натрупване на битови отпадъци нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на доходите							Норма на натрупване на битови отпадъци (БО) и доходи - ежегодно	За 2020 г. стойността на норма на натрупване на битовите отпадъци да е не повече от 300 кг/ж.		
	1. Използване на мерки за планиране или други икономически мерки за	Изпълнение на мерките за предотвратяване образуването на отпадъците (ПОО), заложи в програмата	Предвидената стойност в общинската програма	Община Бяла Слатина	2017-2020	Одобрена от общинския съвет програма за ПОО и изпълнение на всички мерки за ПОО заложи в	Ежегодно – брой изпълнени/в процес на изпълнение мерки за предотвратяване	Всички мерки, включени в общинската програма за предотвратяване образуването на	Община Бяла Слатина	Обществеността и други заинтересовани страни, които

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

	насърчаване на ефикасното използване на ресурсите чрез предотвратяване		за ПОО			нея	на отпадъците (ПО) от общинската програма за ПОО	отпадъците (ПОО), са изпълнени до края на 2020 г.		участват в обществените консултации при разработването и изпълнението на програмата
		Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи чрез въвеждане на „електронно управление“	120 000	Община Бяла Слатина	2017-2020	Реализирано електронно управление	Брой институции, въвели електронни услуги, водещи до намаляването на отпадъците от хартия и други офис консумативи.	Постигане на 10% предотвратяване образуването на хартиени отпадъци и отпадъци от електронно оборудва (офис консумативи и др.)	Община Бяла Слатина	Институции
		Информационни кампании за запознаване на потребителите с възможностите за ползването на електронни услуги, предоставяни от общината на граждани и фирми	В рамките на бюджета за информационни кампании на общината	Община Бяла Слатина	2017-2020	Допълнително предотвратени отпадъци чрез разширяване предоставяне то на електронни услуги	Брой проведени информационни кампании за ползване на електронни услуги	До края на 2020 г. проведени минимум 3 информационни кампании	Община Бяла Слатина	
		Поддържане на договор с лице, притежаващо разрешителен документ за дейност с отпадъци за	-	Община Бяла Слатина	2017-2020	Осигуряване на възможност за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, едрогабаритни отпадъци и др. за	Договор за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч.	Годишно количество доставени отпадъци	Община Бяла Слатина	Фирма с разрешителен документ по ЗУО

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

		използване на площадка на територията на Община Бяла Слатина за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци и др. във връзка с чл.19, ал.3, т.11 на ЗУО				жители на общината	едрогабаритни отпадъци			
	2. Използване на разяснителни кампании или оказване на подкрепа на бизнеса: финансова, за вземане на решение или друг вид подкрепа	Определяне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за тези данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти (напр. ремонт на обувки, мебели, дрехи, домакински уреди и пр.) и оттам и до предотвратяване на отпадъците (ПО)		Община Бяла Слатина	2018	Осигурени стимули за лицата, предоставящ и услуги, водещи до предотвратяване на отпадъците (ПО)	Етапи на подготовка и одобрение на промени в Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина	- В Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина - одобряване на промяна, предвиждаща минимална ставка за патентния данък за услуги, отнасящи се до повторна употреба на продукти и оттам - до прилагане на политиките за ПО; - брой на лицата, извършващи	Общински Съвет - Бяла Слатина	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

								такава дейност и гласуването на промяната от Общински съвет- Бяла Слатина.		
	3. Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители	Включване на въпросите, свързани с предотвратяване образуването на отпадъците в информационните кампании на организации по оползотворяване (ООп) на опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС и НУБА/ фирми, предоставящи услуги по предаване на тези отпадъци на лицензирана площадка на територията на Община Бяла Слатина	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на ООп/ Фирми с лиценз. площадка	ООп/ фирми	Постоянен	Проведени информационни кампании от ООп/ фирми с включена тематика за предотвратяване образуването на отпадъците	Брой реализирани кампании	Всички ООп на опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА/фирми с лицензирана площадка, с които има скл.договор ежегодно до 2020 г. са провели съответните кампании	ООп на опаковки, ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС/ фирми с лицензиран а площадка, с които има скл.договор са провели съответните кампании, училища	Община Бяла Слатина
	4. В контекста на обществените и корпоративните поръчки - включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за	Обучение относно обществени поръчки, които се възлагат по чл.70, ал. 2, т. 2 и т.3 на ЗОП на служители от звената от общинската администрация с отговорности, свързани с възлагане на обществени поръчки - разработване на изисквания към изпълнителите и технически	5 000	Община Бяла Слатина	2017-2020	Служители от Община Бяла Слатина са обучени по възлагане на обществени поръчки по чл.70, ал. 2, т. 2 и т.3 на ЗОП	Брой обучени служители	- Брой служители, работещи по възлагане на обществени поръчки, преминали обучение за обществени поръчки по чл.70, ал. 2, т. 2 и т.3 на ЗОП; - Брой и/или стойност на обществени	Община Бяла Слатина	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

	търгове и в договорите, съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки, публикуван от ЕК на 29 октомври 2004 г.	спецификации.						поръчки по чл.70, ал. 2, т. 2 и т.3 на ЗОП; - Към края на 2020 г. 20% от обществените поръчки са обявени по чл.70, ал. 2, т. 2 и т.3 на ЗОП		
	5. Споразумения с производители, например работа на експертни групи за съответните продукти, каквато е практиката в рамките на интегрираните политики за продуктите, или с търговците на дребно по въпросите за наличие на информация във връзка с предотвратяване образуването на отпадъци и за продукти с по-малко отрицателно въздействие	Доброволни споразумения между Общината и представители на бизнеса относно оптимизиране използването на храни с почти изтекъл срок на годност от търговските вериги с цел подпомагане на социално слаби слоеве от населението		Общински бюджет, бизнеса	2018-2020	Оптимизирано използване на храни с почти изтекъл срок на годност, благотворителност и предотвратяване образуването на отпадъци.	Брой сключени споразумения между Общината и бизнеса	Намаляване количеството на генерирани отпадъци от търговските вериги	Община Бяла Слатина	Бизнес (представители на търговски вериги, компании от сектора на хранително-вкусовата промишленост)

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020Г.)

	върху околната среда									
	6. Насърчаване на надеждни системи за екологично управление, включително EMAS и ISO 14 001	Интегриране на системите EMAS или ISO като критерий за допустимост при обществените поръчки		Община Бяла Слатина	2020 г.	Нарастване броя на организациите, работещи с въведени системи за управление.	Брой обществени поръчки с включен такъв критерий.	Всички обществени поръчки, чийто възложител е Община Бяла Слатина включват регистриране по EMAS или сертифициране по ISO като критерий за допустимост при обществените поръчки	Община Бяла Слатина	

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

Предотвратяването на отпадъците е поставено най-високо в йерархията на управлението им. Прилагането на мерките по предотвратяване изискват много усилия и често резултатите са трудно измерими. Това е предизвикателство както за българските общини, така и за много страни в Европа. Поради усилията на Община Бяла Слатина през периода на действие на програмата ще се насочат към постигане на ясни и измерими количествени резултати по отношение на повторното използване, рециклирането и оползотворяването на отпадъците. Прилагането на ефективни методи за управление на отпадъците спестява използването на природни ресурси и допринася за опазването на околната среда.

В съответствие с националните цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и стремежът за изпълнение на общинските цели за рециклиране, оползотворяване и намаляване на депонираните отпадъци доведоха до формулирането на Стратегическа цел 2 „Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворените отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирани отпадъци“ в ПУО, за която са разработени мерки, тематично обособени в четири подпрограми:

- ❖ подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
- ❖ подпрограма за разделно събиране и достигане на целите и изискванията за битовите биоразградими отпадъци;
- ❖ подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- ❖ подпрограма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци.

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО

Чрез националното законодателство са вменени редица изисквания, които могат да бъдат приложени ефективно единствено на регионален принцип. Чрез чл.19, ал.3, т.6 на ЗУО отпадъците (обн. ДВ бр. 53/2012г.) се въвежда **задължение на кмета на общината за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината** най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.

Чрез **чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО** се определя изискването за постигане *на не по-късно от 1 януари 2020 г. на целта за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци.* С § 15 на ЗУО са посочени сроковете за поетапно постигане на целта от 50 на сто рециклиране в периода 2016- 2020г.:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 % от общото им тегло;
2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 % от общото им тегло;
3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 % от общото им тегло.

Следва да се отбележи, че системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, които се осъществяват и финансират от организациите по оползотворяване чрез схемите за „разширена отговорност на производителя“, се отчитат и допринасят за постигане от общината на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Освен изискванията за разделното събиране на битови отпадъци и постигането на цели за рециклирането им са поставени също и задължения за **предварително третиране на отпадъците, постъпващи в депа** съгласно чл. 38 от Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.).

В съответствие с принципа "замърсителят плаща" отговорността за финансирането на предварителното третиране на отпадъците се поема от притежателя им или от лицето, което образува отпадъка. За смесените битови отпадъци отговорността за организирането и финансирането на предварителното третиране е на общинските администрации, тъй като лицата, които са образували битовите отпадъци (населението) заплащат за целта "такса битови отпадъци", която постъпва в общинските бюджети. Отговорността за предварителното третиране на строителните и производствените отпадъци е на притежателите им. В съответствие с дефиницията по §1, т.25 от цитираната по-горе Наредба №6/2013г., за да бъде определена една операция с отпадъци като "предварително третиране", тя трябва да отговаря на определени критерии:

- ✓ да е физичен, термичен, химичен или биологичен процес, включително сортирането;
- ✓ да променя характеристиките на отпадъците с цел:
 - да се намали обема им, или

- да се намалят опасните им свойства,
- да се улесни по-нататъшното им третиране, или
- да се повиши оползотворяемостта им.

Министърът на околната среда и водите е утвърдил със заповед *Ръководство за предварително третиране преди депониране на отпадъци* (Заповед № РД - 664 от 29.08.2014 г. на министъра на околната среда и водите), в което са описани методите, които се използват за предварително третиране на отпадъците и степента, до която отпадъците трябва да бъдат предварително третирани. Съгласно *Ръководството* за да се счита, че сортирането е предварително третиране и отпадъците не се нуждаят от допълнителни операции по предварително третиране е необходимо то да допринесе съществено за намаляване на количеството или опасните свойства на отпадъците, за намаляване на риска за човешкото здраве или ограничаване вредното въздействие върху околната среда“. В допълнение, в *Ръководството* се конкретизира, че „Сортирането на отпадъци чрез инсталация за сепариране се счита за предварително третиране, ако осигурява:

- Отделяне на необходимите количества оползотворими компоненти, така че да се изпълнят количествените цели за оползотворяване на масово разпространени отпадъци (т.е. изпълняват се изискванията за намаляване на обема на депонираните отпадъци, повишаване на оползотворимостта на добитите материали и улесняване на по-нататъшното третиране на отпадъците), или
- Отделяне на опасните отпадъци от общия отпадъчен поток (т.е. изпълнение на изискването за намаляване на опасните свойства на отпадъците).“

Понастоящем усилията на Община Бяла Слатина по отношение на разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло са свързани с прилагане на следните мерки:

- На територията на общината функционира площадка, на която се приемат разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, хартия, пластмаса, метал и стъкло от домакинствата, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба автомобилни гуми, отпадъчни масла и отпадъчни нефтопродукти и ИУМПС. Тези дейности се осъществяват въз основа на сключен договор между Община Бяла Слатина и фирмата, притежаваща площадката, с цел изпълнение на чл.19, ал.3, т.11 на ЗУО. Разходите по транспортиране и третиране на едрогабаритните отпадъци, постъпили на площадката за сметка на Община Бяла Слатина. С договора също се регламентира, че цялото количество събрани отпадъци, предмет на договора, е за изпълнение на задълженията на Община Бяла Слатина съгласно изискванията по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО, като за събраните отпадъци от хартия, пластмаса, стъкло и метали, които са отклонени от депо и предадени за подготовка за повторна употреба и рециклиране се води отчетност и се използват при годишното отчитане на целите от общината.
- На територията на общината е изградена система за разделно събиране на тези потоци отпадъци от домакинствата чрез поставяне на контейнери за разделното им събиране, посредством договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки (Екопак България АД). Разделно събраните отпадъци от опаковки се подлагат на сортиране и се извършва отделяне на рециклируеми отпадъци от смесените битови отпадъци.

- Общината, съвместно с организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки осъществява информационни кампании, за да се мотивира населението за по- активно включване в системите за разделно събиране на отпадъците.

Съществуващата система за управление на отпадъците на територията на община Бяла Слатина не разполага с технически съоръжения за осъществяване на изискванията за:

- разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци;
- предварително третиране на смесените битови отпадъци.

В тази връзка трябва да се предприемат действия за изпълнение на изискванията на законодателството на регионално депо от Регион Оряхово. Община Бяла Слатина попада в *Регион за управление на отпадъците Оряхово*, в който са включени също общини Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Кнежа.

В **Националния план за управление на отпадъците (2014-2020г.)** е предвидена комплексна инфраструктура за третиране на отпадъците за Регион Оряхово, с която да се осигури изпълнението на целите по **чл.31, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУО**.

- инсталация за компостиране (по т.5, Приложение №4 на НПУО 2014-2020);
- инсталация за предварително третиране на битови отпадъци (по т.19, Приложение №3 на НПУО 2014-2020).

В НПУО 2014-2020г. - *Таблица 9 Предвидена за изграждане инфраструктура по сценарии 2 и 3 за всички РСУО, Глава X. Варианти/сценарии за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците в следващия програмен период. Финансова оценка на сценариите*, е представена планираната инфраструктура за управление на отпадъците в Регион Оряхово (табл. №2).

Таблица 2 Планирана инфраструктура за управление на отпадъците за Регион Оряхово за периода 2014-2020г.

5	Оряхово	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
	Капацитет							
	Инсталации за компостиране/анаеробно разграждане - капацитет (тона/г.)	0	0	0	0	0	8 000	0
	Сепарираща инсталация - капацитет (тона/г.)	0	0	0	22 000	0	0	0
	Депо - капацитет (тона/г.)	0	125 000	0	0	0	0	0
	Компостери (бр.)							8 107

В тази връзка в Плана за действие към **Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло**, са предвидени редица мерки цялостно прилагане на изискванията на националното законодателство и местната нормативна уредба. Мерките са както инвестиционни, така и „неинвестиционни“ мерки.

Инвестиционните мерки по тази подпрограма следва да се прилагат на ниво регион Оряхово и предвиждат:

- **I-ви Етап** – Изготвяне на прединвестиционно проучване и подготовка на документи за кандидатстване по *Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16M1OP002-2.002 - Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. с проектно предложение „Изграждане на инсталация за предварително третиране и инсталации за компостиране, в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово“, в партньорство с останалите общини от Регионално сдружение за управление на отпадъците на регион Оряхово*
- **II-ри Етап** – Изграждане на компостиращи инсталации (Оряхово и Козлодуй) и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци в Регион Оряхово.

След въвеждане в експлоатация на регионалната система за управление на отпадъците в регион Оряхово, всички образувани и събрани битови отпадъци на територията на общината ще подлежат на задължително предварително третиране в изградените съоръжения.

До момента на реализиране на инвестиционния проект е необходимо община Бяла Слатина да изпълнява изискванията за разделното събиране на битови отпадъци. В тази връзка в плана за действие е предвидено сключване на договор с ООп или с фирма, притежаваща разрешение по ЗУО за сепариране на битови отпадъци.

„Неинвестиционни“ мерки се прилагат от Община Бяла Слатина и засягат:

- подобряване на организацията на процеса, събиране и анализиране на информация;
- мерки за информираност - фокусирани към публикуването от общината на информация за местоположението и условията за приемането и предаването на разделно събраните битови отпадъци;
- мерки, свързани с контрол за изпълнение на изискванията за регистрация на площадките за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и за осъществяване на разделно събиране от страна на стопански, търговски, административни, образователни и др. обекти.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им Оперативна цел: Достигане количествените цели и изискванията за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници						2017 г. – минимум 30% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране; 2018 г. – минимум 40% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране.	2020 г. – минимум 50% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране.		
	Осъществяване на прединвестиционно проучване, проектиране и подготовка на документи за кандидатстване по „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи	300 000	Използване на отчисленията по чл.64, ЗУО	2017г.	Одобрен проект за финансиране по ОПОС 2014-2020	2017 г. - сключване на договор от водещата община в Регион Оряхово за прединвестиционно	2017г. –одобрен за финансиране проект на Регион Оряхово	Община Оряхово, водеща община в Регион за управление на отпадъците	Общини Бяла Слатина, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

	инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г.					проучване, проектиране и подготовка на документи за финансиране по ОПОС 2014-2020		Оряхово	
	Изграждане на Регионална система за управление на отпадъците в Регион Оряхово (компостиращи инсталации и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци)	Съгласно резултатите от ПИП и представения за финансиране проект	ОПОС 2014-2020/ при доказване чрез АРП - собствено съфинансиране, осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2018-2019	Изградена Регионална система за управление на отпадъците в Регион Оряхово	2018- сключен договор за строителство на Регионална система за управление на отпадъците в Регион Оряхово	2019 – въведени в експлоатация съоръжения от Регионална система за управление на отпадъците в Регион Оряхово	Община Оряхово, водеща община в Регион за управление на отпадъците Оряхово	Общини Бяла Слатина, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа
	Създаване и поддържане от Общината Бяла Слатина на регистър с информация за местоположение и цел на площадките за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло (чл.19, ал.3, т.14 на ЗУО).		Общински бюджет	Постоянен	Актуална и достъпна информация за обществеността относно местоположението на площадката/площадките	-	Поддържан регистър на площадката/площадките	Община Бяла Слатина	
	Договор с площадка/площадки за осигуряване на условия за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци и др. (чл.19, ал.3, т.11 на ЗУО).		Фирми с разрешителни документи по ЗУО	Постоянен	Осигурена площадка/площадки за общината, даващи възможност на населението и фирмите да предават разделно събрани битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и ЕГО	1) осигурена площадка/площадки за предаване на разделно събрани отпадъци по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО 2) количества предадени разделно събрани отпадъци от домакинствата и ЕГО	В общината има осигурена площадка/площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	Община Бяла Слатина	Фирми с разрешителни документи по ЗУО
	Публикуване на интернет страницата на общината (чл.19, ал.3, т.13 на ЗУО) на информация за:		Общински бюджет	2017-2020	Информацията е публикувана в интернет и обществеността е информирана	1) брой съобщения на интернет страницата на	1) за всички дейности на общината, свързани с	Община Бяла Слатина	1) Партньори на общината по изпълнение на

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

	- изпълнение на задължения на общината по управление на отпадъците; - местонахождението на площадката/площадките за предаване на разделно събрани отпадъци; - вида на отпадъците, които могат да се предават и при какви условия могат да се оставят.				относно: - изпълнение на задължения на общината по управление на отпадъците - местонахождението на площадката/площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, вида и условията за предаването им.	общината, свързани с управление на отпадъците; 2) брой площадки за разделно събиране на отпадъци, за които общината е публикувала информация за местонахождението.	управление на отпадъците е предоставена информация; 2) за всички регистрирани площадки за разделно събрани отпадъци, общината е публикувала информация за местонахождението им и условията и за предаване на отпадъци.		задълженията за управление на отпадъците (напр. ООп) 2) Фирми, притежаващи площадки за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси, метал и стъкло, ЕГО
	Договорни отношения във връзка с изпълнение на чл.19, ал.3, т.6, с организация по оползотворяване на отпадъците от опаковки/фирма, притежаваща разрешение по ЗУО за сепариране на битови отпадъци – до въвеждане в експлоатация на Регионалната система за предварително третиране на отпадъците			2017-2019	Постигане на целите по рециклиране: -01.01.2018 г. – мин 40% от общото тегло	Подписан договор	Отчет по договора, включително достигнати цели по рециклиране за 2018г.	Община Бяла Слатина	ООп/ фирма, притежаваща разрешение по ЗУО за сепариране на битови отпадъци
	Поддържане на актуална информация (по месеци) от Общината за точното количество на предадените за рециклиране и оползотворяване отпадъци		Общински бюджет	2017-2020	Създадена е база-данни от Общината за точното количество предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци	Създадена база-данни	Създадена база-данни	Община Бяла Слатина	
	Ежегодно планиране и осъществяване на тематични проверки от Дирекция „Устройство на територията и екология“, Община Бяла Слатина за изпълнение на		Общински бюджет	2017-2020	Упражнен контрол по спазване на изискванията на ЗУО и местната нормативна уредба	- Брой осъществени тематични проверки; - Брой проверени	Осъществяване на планираните проверки	Община Бяла Слатина, Дирекция „Устройство на територията	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

	нормативните и/или договорните задължения на: - площадките за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло - за регистрация; - на стопански, търговски, административни, образователни и др. обекти относно изисквания за разделно събиране и предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло (чл.33, ал.4 на ЗУО).					обекти		и екология“	
--	---	--	--	--	--	--------	--	-------------	--

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

**ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И
ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА НА
ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ
ОТПАДЪЦИТЕ**

Приблизително половината от отпадъците, генерирани в домовете и офисите, се състоят от органични или биоразградими компоненти, които се разграждат по естествен път. Съгласно дефинициите в Допълнителните разпоредби, §1 на ЗУО:

т. 2. "Био-отпадъци" са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

т. 3. "Биоразградими отпадъци" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

За тези потоци битови отпадъци българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране и рециклиране, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата за битови отпадъци, а именно:

- чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО определя, че най- късно до 31 декември, 2020г. трябва да се ограничи количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г.

В съответствие с чл.8, ал.1 на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)*, разпределението на задълженията между отделните общини в съответния регион по чл. 49, ал. 9 ЗУО за изпълнение на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци се определя с решение на общото събрание по на регионалното сдружение за управление на отпадъците (РСУО) - чл.26, ал.1, т.6 на ЗУО.

Съгл. чл.5, ал.2 на горесцитираната Наредба, „Биоотпадъците се събират разделно при източника на образуване“. Биоотпадъците, получени в резултат на механичното сепариране на смесени битови отпадъци, не се считат за разделно събрани (чл.5, ал.3). Наредбата регламентира, че „за разделно събрани се считат биоотпадъците със съдържание на примеси не повече от 10 на сто от общото количество, което е събрано разделно при източника на образуване“ (чл.5, ал.4).

Кметът на общината осигурява разделно събиране и оползотворяване на цялото количество на образуваните биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини по чл. 34, ал. 1 ЗУО на територията на съответната община съгласно чл. 9 на същата наредба. В съответствие с чл.7 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, „разделно събраните биоотпадъци се оползотворяват единствено чрез дейностите, обозначени със следните кодове по приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби на ЗУО:

1. R 3 - рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители (включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация), и/или
2. R 10 - обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието или околната среда.

При планирането на мерки по тази подпрограма трябва да се вземат предвид също и следните разпоредби:

- Целите се считат за изпълнени при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване.
- Дейността по компостиране на място се счита за дейност по предотвратяване

образуването на отпадъците и не се отчита за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 ЗУО (чл.8, ал.2 от Наредбата).

Въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, като тези от тях, които изпълняват посочените цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци за оползотворяване на биоотпадъците се освобождават от 50 % от дължимите отчисления за депониране.

Понастоящем в Община Бяла Слатина има изградена система за разделно събиране на зелени отпадъци. Зелените отпадъци, които са основно от растителен произход се извозват на площадки за растителни биоразградими отпадъци, определени със Заповед №570/01.10.2013г. на кмета на Община Бяла Слатина. Във всяко населено място на общината е определен поземлен имоти (ПИ), върху който се разполага площадката за биоразградими отпадъци – общо 14 площадки, като за с. Попица и гр. Бяла Слатина е определена една обща площадка. Поддръжката на площадките се осъществява чрез разриване с булдозер. Община Бяла Слатина е поставила основата на една добра практика, чрез която се намалява количеството на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

Община Бяла Слатина има изготвен *Анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Бяла Слатина в продължение на една година – четири сезона*“. Въз основа на доклада са определени количествата на биоразградимите отпадъци и се предлагат мерките, описани тази подпрограма. Мерките за постигане на целите, заложи в националното законодателство, които могат да се предприемат от Община Бяла Слатина са:

- Подпомагане на подготовката на проект за инсталация за компостиране, като част от инфраструктурата с която Регион Оряхово ще кандидатства по *Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16M1OP002-2.002 - Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.*
- Строителство на инсталация за компостиране за Регион Оряхово със средства по ОПОС 2014-2020, на която Община Бяла Слатина ще доставя разделно събраните си биоотпадъци;
- Доразвиване на системата за разделно събиране на биоотпадъците, която включва:
 - Определяне на площадки/закупуване и разполагане на контейнери за събиране на биоотпадъците при източника на образуване;
 - Закупуване на специализирани транспортни средства за обслужване на контейнерите - на регионален принцип;
 - Закупуване на специализирана техника за шредирание на отпадъците и за пресяване на готовия компост, която да се използва на регионален принцип.

Площадката за компостиране на отпадъците и съоръжението за компостиране трябва да отговарят на изискванията на *Наредба № 7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци* и на *Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.*

В подпрограмата не са включени част от неинвестиционните мерки, които имат пряка връзка с постигане на оперативните цели на подпрограмата, но са описани в други подпрограми в рамките на Програмата за управление на отпадъците 2017-2020 г., тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели на програмата. Пряко отношение към постигане на набелязаните цели на настоящата подпрограмата са мерките от други подпрограми, свързани с:

- осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно биоотпадъците;
- периодично извършване от общината на проучване за морфологичния състав на битовите отпадъци;
- определяне на такса битови отпадъци, по-пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци, където е възможно;
- обучение и подобряване административния капацитет за инспекции по управление на отпадъците;
- поддържане на база данни за битовите отпадъци, в т.ч. отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци;
- дейностите по подобряване на оползотворяването и на рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци.

Осъществяването на подпрограмата ще има принос за изпълнение и на регионалните цели за биоразградимите отпадъци, както и целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата до 2020 г., тъй като изпълнението на мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на метан от депата за битови отпадъци.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ И БИООТПАДЪЦИТЕ

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им Оперативна цел: Достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци						Достигане на националните цели за съответните години	- През 2020 г. количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в община Бяла Слатина през 1995 г.		
	Подпомагане на подготовката на проект за инсталация за компостиране, като част от инфраструктурата с която Регион Оряхово ще кандидатства по <i>Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16M1OP002-2.002 - Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, по</i>	В рамките на общия бюджет за изготвяне на проект за финансиране по ОПОС 2014-2020 на Регион Оряхово	отчисленията по чл.64, ЗУО	2017	Изготвен проект за инсталация за компостиране	Подаден проект	Одобрение на проекта за финансиране по ОПОС 2014-2020	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

	<i>приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.</i>								
	Изграждане на инсталация за компостиране	Съгласно резултатите от Прединвестиционното проучване (ПИП)	ОПОС 2014-2020/ собствено съфинансиране, осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2018-2019	Изградена инсталация за компостиране	Етапи на възлагане и изпълнение на поръчката	Предотвратени депонирани битови отпадъци и получен компост	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа
	Закупуване и разполагане на контейнери за събиране на биоотпадъците при източника на образуване/определяне на нови площадки за разделно събиране на биоотпадъците	Съгласно резултатите от ПИП	ОПОС 2014-2020/ собствено съфинансиране, осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2019	Разширена система за разделно събиране на биоотпадъци	Брой закупени съдове/брой определени площадки	Брой закупени съдове/брой определени площадки	Община Бяла Слатина	-
	Закупуване на специализирани транспортни средства за обслужване на контейнерите за биоотпадъците (на регионален принцип)	Съгласно резултатите от ПИП	ОПОС 2014-2020/ собствено съфинансиране, осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2019	Закупени транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци	Брой закупени транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци	Разделно събраните биоотпадъци се събрат и транспортират до инсталацията за компостиране	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа
	Закупуване на специализирана техника за шредирание на отпадъците и за пресяване на готовия компост, която да се използва на регионален принцип	Съгласно резултатите от ПИП	ОПОС 2014-2020/ собствено съфинансиране, осигурено чрез отчисленията по чл.64, ЗУО	2019	Закупена специализирана техника	Закупена специализирана техника	Специализираната техника се използва за шредирание на отпадъци и за пресяване на готов компост	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа
	Информирание на гражданите за местоположението на		Общински бюджет	2019	Гражданите са запознати с изискванията и възможностите за	На интернет страницата на Община Бяла	На интернет страницата на Община Бяла	Община Бяла Слатина	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020Г.)

	контейнерите/ площадките и за изискванията за разделно събиране на биоотпадъците чрез интернет страницата на Община Бяла Слатина				разделно събиране на биоотпадъците територията на Община Бяла Слатина	Слатина е публикувана информация местоположението на контейнерите/ площадките и за изискванията за разделно събиране на биоотпадъците	Слатина е публикувана информация местоположението на контейнерите/ площадките и за изискванията за разделно събиране на биоотпадъците		
	Разработване и текущо прилагане на система за аналитични изпитвания, осъществявани от акредитирана лаборатория и етикетиране на продуктите, произведени от биоотпадъци в инсталацията за компостиране	3000	Общински бюджет	2019	Продуктите, произведени в Инсталацията за компостиране отговарят на изискванията за изпитване на качеството и етикетиране в съответствие с Наредбата за третиране на биоотпадъците	Определени отговорни звена и лица за разработване на процедура за сертифициране на качеството на продуктите и етикетиране на продуктите	Одобрена процедура за сертифициране на качеството на продуктите и етикетиране на продуктите в Инсталацията за компостиране	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа

Стратегическа Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

**ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА
СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ
РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ**

Разрушаването на сгради е дейност, при която се образува значително количество отпадъци, голяма част от които имат висок потенциал за рециклиране и повторна употреба. Така от проблем за околната среда те могат да се превърнат в ресурс.

"Отпадъци от строителство и разрушаване" са отпадъци, получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест, други опасни отпадъци и др., съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение № 1 на Наредбата за класификация на отпадъците.

Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба и от проблем за околната среда те могат да се превърнат в ценен ресурс. Ето защо според европейското законодателство до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло. С §15 от ПЗР на ЗУО са определени поетапно по години целите за рециклиране и друго оползотворяване, за да се достигне крайната цел през 2020 г.:

- до 1 януари 2016г. -най-малко 35на сто от общото тегло на отпадъците;
- до1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. -най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Анализът на нормативната уредба показва, че общините в страната, имат следните отговорности, произтичащи от националното законодателство:

- организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи:
 - да разработва План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
 - да изпълни реално Плана за управление на отпадъците;
 - да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;
 - да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества;
- да одобрява и разрешава инвестиционните проекти, и по-конкретно - одобрението на планове за управление на отпадъците като неразделна част от инвестиционните проекти, когато общината е компетентен орган по ЗУТ, както и да одобрява отчетите за изпълнение на плана за управление на отпадъците, в предвидените от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали случаи.

Съгласно чл.10, ал.4 на ЗУО, кметът на съответната община отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране.

Община Бяла Слатина депонира битовите и строителните си отпадъци на *Регионалното депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово*. Липсват данни за организирана система за събиране на отпадъци от строителството и разрушаването на сгради в Община Бяла Слатина. Общината самостоятелно извозва строителни отпадъци, генерирани от населението с цел поддържане на чистотата в населените места.

Прогноза за количествата на ОСР общо от бита и индустрията за община Бяла Слатина за периода 2017-2020 г. показва плавно нарастване на образуваните количества от 325 т./г. през 2017г. до 340 т./г. през 2020г.

Мерките за постигане на целите, заложи в националното законодателство, които могат да се предприемат на местно ниво са:

- прилагане на контрол на изпълнителите в строителството за изпълнение изискванията на ЗУО, относно строителните отпадъци и *Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали (обн. ДВ. бр.89 от 13 ноември 2012г.)*;
- проучване и наемане на мобилни съоръжения за оползотворяване на строителните отпадъци при големи инфраструктурни проекти на територията на общината;
- въвеждане на система за събиране на строителни отпадъци от домакинствата;
- включване в тръжните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали;
- включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи;
- поддържане на база данни с информация за количествата на образуваните строителни отпадъци на територията на общината.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им Оперативна цел: Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради						През 2017 г. минимум 35% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване; През 2018 г. минимум 55% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване.	През 2020 г. минимум 70% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване		
	Прилагане на контрол на инвеститорите в строителството за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали		Общински бюджет	2017-2020	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали	В годишните планове за извършване на контролна дейност са включени тематични проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци, брой извършени проверки, брой наложени санкции,	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци.	Община Бяла Слатина	Възложители на инвестиционни проекти

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

						брой съставени предписания.			
	Въвеждане на организирана система за събиране на строителни отпадъци от домакинствата		Общински бюджет	2017-2020	Намаляване на неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци	Количество извозени строителни отпадъци от домакинствата	През 2020 г. няма нерегламентирано изхвърляне на строителни отпадъци	Община Бяла Слатина	Домакинствата
	Проучване и наемане на мобилни съоръжения за оползотворяване на строителните отпадъци при големи инфраструктурни проекти на територията на общината		Инвеститори на строителни обекти	2018-2020	Намаляване на количеството депонирани строителни отпадъци	Договор за наем или документ за покупка на мобилна инсталация	- до 1 януари 2018 г. – най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците; - до 1 януари 2020 г. – най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.	Инвеститори на строителни обекти	Община Бяла Слатина
	Включване в тръжните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влягане в строежите на рециклирани строителни материали		Общински бюджет	2017-2020	В строителството на други строежи от техническата инфраструктура се влягат рециклирани строителни материали	Вложени рециклирани строителни материали	Вложени рециклирани строителни материали	Община Бяла Слатина, когато е възложител на обществени поръчки	Строителни фирми
	Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи		Общински бюджет	2017-2020	Строителните отпадъци се оползотворяват в обратни насипи	Оползотворени строителни отпадъци в обратни насипи	Оползотворени строителни отпадъци в обратни насипи	Община Бяла Слатина, когато е възложител на обществени поръчки	Строителни фирми
	Поддържане на база данни с информация за количествата на образуваните строителни отпадъци на територията на общината		Общински бюджет	2017-2020	Осигурена е информация за строителните отпадъци, която се използва за анализ и прогнози	Етапи на събиране и структуриране на информацията в базата-данни	Изградена и функционираща база-данни	Община Бяла Слатина	

Стратегическа Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

**ПОДПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЙЕРАРХИЯТА
НА УПРАВЛЕНИЕ НА ДРУГИТЕ ПОТОЦИ ОТПАДЪЦИ И
НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ
ДЕПАТА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ**

Програмата за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната от депата за битови отпадъци включва две големи групи мерки от гледна точка на различните потоци отпадъци, невключени в другите три подпрограми на Общинската Програма за управление на отпадъците на Община Бяла Слатина (2017-2020 г.).

Първата група мерки са свързани с подобряване управлението на някои специфични отпадъчни потоци в т.ч.:

- Опасни отпадъци от домакинствата;
- Отпадъци от лечебни и здравни заведения.

Опасни отпадъци от домакинствата

Общината има нормативен ангажимент за създаване на условия за екологосъобразно управление на опасните отпадъци от бита, които не попадат в обхвата на наредбите по отношение управление на масово разпространените отпадъци. Община Бяла Слатина може да изпълни това свое задължение чрез прилагане на мерки за разделно събиране на опасните отпадъци от бита чрез събирането им в близост до генераторите по предварително определен график чрез мобилен пункт.

Община Бяла Слатина има сключен договор с фирма, притежаваща площадка за предаване на масово разпространени отпадъци, които съдържат опасни компоненти като излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излезли от употреба гуми, отпадъчни масла и отпадъчни нефтопродукти

Отпадъци от лечебни и здравни заведения

Болничната помощ на населението от Община Бяла Слатина се осигурява чрез 4 медицински центъра и 1 медицинско заведение:

1. Медицински център „Милосърдие – Бяла Слатина“ ЕООД;
2. Медицински център „Здравец – 2011 А и М“ ЕООД;
3. Медицински център „Бяла Слатина“ ЕООД;
4. Медицински център „Свети Панталеймон“ ООД;
5. МБАЛ – Бяла Слатина

В съответствие с *Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения* (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.), отговорни за целия процес на управление на болничните отпадъци са 1) лечебните заведения по чл. 8, 9 и 10 от Закона за лечебните заведения и 2) здравните заведения по чл. 21 от Закона за здравето.

Води се отчетност за количествата на генерираните болнични отпадъци от болниците, медицинските центрове и болницата. Отпадъците се събират разделно и по този начин се избягва попадането им в контейнерите за битови отпадъци. Събирането и транспортирането им се осъществява от специализирани фирми, притежаващи разрешение за транспортиране на болничните отпадъци. Отпадъците се доставят за обезвреждане чрез изгаряне в инсинератор "Александровска болница" към ПУДООС – МОСВ, гр. София.

Компетентни органи по прилагането на гореспоменатата наредба, в т.ч. упражняването на контрол по управлението на този вид отпадъци са Министерство на здравеопазването и Регионалната здравна инспекция.

Втората група мерки са свързани с намаляване на риска за околната от депата за битови

отпадъци, в т.ч. за намаляване и предотвратяване на емисии на парникови газове от метан от депата, в т.ч.:

- Мерки, свързани с претоварни станции за битови отпадъци;
- Мерки за закриване и рекултивация на общински депа за битови отпадъци с прекратена експлоатация, с отдаване на приоритет на проектите, които предвиждат оползотворяване на полезните компоненти при осъществяването на рекултивационните дейности - там където е възможно;
- Мерки за подготовка за оползотворяване и оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове от депонираните отпадъци, в т.ч. изпълнение на мерките предвидени в Националния план за действие в сектор „Битови отпадъци” във връзка с Глобалната инициатива за метана.

Мерките от тази група са главно инвестиционни.

В Националния план за управление на отпадъците (2014-2020г.) е предвидено изграждането на 6 претоварни станции, като Община Бяла Слатина няма инвестиционно намерение в тази сфера.

Депото за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина е разположено в землището на гр. Бяла Слатина, местността „Любомир“. От *Анализа на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществяване на мерки за тяхното възстановяване*, се констатира че през 2015г. със средства от ПУДООС е изпълнена техническа рекултивация на *„Депото за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина“*, Подобект: *„Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина“*. Биологичната рекултивация продължава и в момента.

От 2009г. Община Бяла Слатина депонира смесените битови отпадъци в клетка №1 на Регионалното депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово, чийто срок на експлоатация е планиран до 2019г. Междувременно в срока на действие на тази програма предстои доизграждане на Клетка №2 и последваща рекултивация на клетка №1.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ДРУГИТЕ ПОТОЦИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ДЕПАТА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им Оперативна цел: Екологосъобразно управление на опасните отпадъци от домакинствата						Ежегодно намаляване на количеството на опасните отпадъци от домакинствата в смесените битови отпадъци	Към 2020 г. – силно редуцирано количество на опасните отпадъци от домакинствата в смесените битови отпадъци	Община Бяла Слатина	
	Въвеждане на разделно събиране на опасните отпадъци от домакинствата, чрез събирането им в близост до генераторите по предварително определен график с мобилен пункт	30 000	Общински бюджет	2017-2020	Събрани опасни отпадъци от домакинствата	Сключен договор за използване на мобилен пункт за ежегодно събиране по график на опасни отпадъци от домакинствата	Силно редуцирано количество на опасните отпадъци от домакинствата в смесените битови отпадъци	Община Бяла Слатина	
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от		20 000				- Актуализация на проекта за рекултивация на Клетка №1, Регионално депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир”	Извършена рекултивация на Клетка №1, Регионално депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

депонирането им Оперативна цел: Намаляване на риска за околната среда от депата за отпадъци						– гр. Оряхово ; - Избор на изпълнител на рекултивацията; - Изпълнение на проекта.			
	Подготовка на тръжна документация и обявяване на обществена поръчка по реда на ЗОП за избор на изпълнител за извършване на строителните дейности по проекта за рекултивация на Клетка №1, Регионално депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово	10 000	Общински бюджет	2018	Избран изпълнител по ЗОП	- подготовка на тръжна документация; - обявяване на обществена поръчка по реда на ЗОП	избран изпълнител по ЗОП	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа
	Изпълнение на проект за рекултивация на Клетка №1, Регионално депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово	Съгласно актуализиран проект за рекултивация	Натрупани обезпечения за закриване и следексплоатационни грижи по чл.60 на ЗУО	2019	Клетка №1 е рекултивизирана	Етапи на изпълнение на проекта за рекултивация на Клетка №1	Договорът за изпълнение на обществената поръчка за рекултивация на Клетка №1 е окончателно изпълнен и разплатен	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа
	Доизграждане на Клетка №2, Регионално депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово	1 000 000	ДБ/ ПУДООС	2018	Клетка №2 е доизградена	Етапи на изпълнение на проекта за доизграждане на Клетка №2	- избран изпълнител по ЗОП; - договорът за изпълнение на обществената поръчка за доизграждане на Клетка №2 е окончателно изпълнен и разплатен	Община Оряхово	Общини Бяла Слатина, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа

Стратегическа Цел 3: Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

**ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ,
ПОДПОМАГАЩО ВЗЕМАНЕТО НА ИНФОРМИРАНИ
УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ И ПОДОБРЯВАНЕ НА
АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА**

За ефективното управление на отпадъците от ключово значение е наличието на институционален капацитет в общината във връзка с изпълнение на функциите, възложени ѝ съобразно нормативната уредба и поставените общински цели по отношение на политиката за отпадъците.

Предвидените мерки са свързани на първо място с нормативната и програмна осигуреност на Община Бяла Слатина по отношение на дейностите по управление на отпадъците.

Националното законодателство ясно разграничава отговорностите и задълженията на институциите на централно и местно ниво по управление на отпадъците.

Община Бяла Слатина разполага с *Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина* (2009г.), е издадена във връзка със Закона за управление на отпадъците и отразява основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общината. Предвид настъпилите промени в националното законодателство, свързано с управление на отпадъците се препоръчва актуализация на:

- правното основание за издаване на наредбата;
- допълнителните разпоредби и синхронизиране на дефинициите с тези, които са налични в ЗУО и подзаконовите актове по прилагането му;
- текстове, свързани с новоприети наредби.

Предвидените мерки, свързани с тази подпрограма са следните:

- Определяне на такса битови отпадъци, въз основа на количествата изхвърляни битови отпадъци от домакинствата и юридическите лица;
- Създаване на база-данни за управление на отпадъците в Община Бяла Слатина;
- Участие в семинари/работни срещи/обучителни програми по управление на битовите отпадъци в съответствие с йерархията за управление на отпадъците - с акцент върху управление на биоразградимите отпадъци, в т.ч. биоотпадъците, рециклируеми битови и строителни отпадъци, прилагане на добри практики по разделно събиране, рециклиране и предотвратяване на отпадъците;
- Участие в обучение на МОСВ/ИАОС по отчитане изпълнението на целите за битовите отпадъци;
- Изготвяне на годишни отчети за изпълнението на Общинската Програма за управление на отпадъците (2017-2020);
- Изготвяне на годишни планове за осъществяване на контрол от Общината по управление на отпадъците и отчети за изпълнението им;
- Създаване в Общината на електронен регистър/ актова книга за резултатите от осъществените проверки по управление на отпадъците, за дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания;
- Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинската администрация, с което служителите, отговарящи за отпадъците, да извършват проверки.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАЩО ВЗЕМАНЕТО НА ИНФОРМИРАНИ
УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА**

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финан- сиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 3: Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда Оперативна цел: информационно осигуряване, подпомагащо вземането на информирани управленски решения и подобряване на административния капацитет на общината									
	Определяне на такса битови отпадъци, въз основа на количествата изхвърляни битови отпадъци от домакинствата и от юридическите лица		Общински бюджет	2018-2020	такса „битови отпадъци“ се заплаща въз основа на количествата изхвърляни битови отпадъци	Одобрени промени в <i>Наредба № 5 за определянето и администриране то на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина</i> <i>Забележка:</i> след	Домакинствата и юридическите лица имат икономически стимул за намаляване количествата изхвърляни общи битови отпадъци	Община Бяла Слатина	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020Г.)

						извършване на промени в Закона за местните данъци и такси и наличието на Методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне размера на таксата за битови отпадъци.			
	Актуализация на Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина		Общински бюджет	2017	Актуализирана наредба в съответствие с действащото национално законодателство по управление на отпадъците и подзаконовите актове по прилагането му	Одобрена с включени промени Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина		Община Бяла Слатина	Общински Съвет- Бяла Слатина
	Създаване на база-данни за управление на отпадъците в Община Бяла Слатина		Общински бюджет	2017-2020	Наличие на актуална и точна информация за управление на отпадъците	Етапи на организиране на базата-данни	Изградена база-данни за управление на отпадъците в Община Бяла Слатина	Община Бяла Слатина	
	Участие в семинари/работни срещи/образователни програми по управление на битовите отпадъци в съответствие с йерархията за управление на отпадъците - с акцент върху управление на биоразградимите отпадъци, в т.ч. биоотпадъците, рециклируеми битови и	5 000	ОПОС 2014-2020/МОСВ/ ИАОС/ РИОСВ/ НСОСБ	2017-2020	Увеличен административен капацитет на общинската администрация по управление на отпадъците	Брой представители на общинска администрация Бяла Слатина, ежегодно обучени в семинари/ работни срещи/ образователни	Брой представители на общинска администрация Бяла Слатина, обучени в семинари/ работни срещи/ образователни програми по	ОПОС 2014-2020/МОСВ/ ИАОС/ РИОСВ/ НСОСБ	Община Бяла Слатина

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

	строителни отпадъци, прилагане на добри практики по разделно събиране, рециклиране и предотвратяване на отпадъците					програми по управление на отпадъците	управление на отпадъците за периода на действие на програмата (2017-2020)		
	Изготвяне на годишни отчети за изпълнението на Общинската Програма за управление на отпадъците (2017-2020)		Общински бюджет	2017-2020	Налична информация за изпълнението на общинската програма по управление на отпадъците	Брой мерки по програмата, изпълнени ежегодно	Изпълнена Програма за управление на отпадъците (2017-2020)	Община Бяла Слатина	
	Изготвяне на годишни планове за осъществяване на контрол от Общината по управление на отпадъците и отчети за изпълнението им		Общински бюджет	2017-2020	Налична информация за осъществяване на контрол от Общината по управление на отпадъците и прилагане на коригиращи мерки, при необходимост	Брой проверки, извършени на годишна база	Брой проверки, извършени за периода на действие на програмата	Община Бяла Слатина	
	Създаване в Общината на електронен регистър/ актова книга за резултатите от осъществените проверки по управление на отпадъците, за дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания		Общински бюджет	2017	Създаден в Общината електронен регистър/ актова книга относно резултатите от осъществения контрол по управление на отпадъците	Създаден в Общината електронен регистър/ актова книга относно резултатите от осъществения контрол по управление на отпадъците	Общината има създадени условия за проследяване на резултатите от осъществената контролна дейност по нормативната уредба по управление на отпадъците	Община Бяла Слатина	

Стратегическа Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците

**ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ
КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА
ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**

Информирането и участието на обществеността е основен компонент при изпълнение на политиката по управление на отпадъците. Със *Закон за опазване на околната среда* са регламентирани:

- участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
- информиране на гражданите за състоянието на околната среда.

Участието на обществеността се определя като даване възможност на хората да въздействат върху резултатите от програмата и целия процес по опазване на околната среда, което се явява инструмент за подобряване вземането на решения, за създаване информираност за екологични въпроси и за повишаване възприемането и сътрудничеството за конкретната програма/дейност (мярка).

Спазването на йерархията на управление на отпадъците и изпълнението на поставените в националното законодателство цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците могат да се извършат успешно чрез активното участие на обществеността в процесите по управление на отпадъците. Могат да бъдат постигнати добри резултати, ако се прилагат мерки, които насърчават обществеността към рециклиране и общност, която се въздържа от загуба на ресурсите, които са част от генерираните отпадъци.

Общинската администрация работи активно с обществеността на територията на общината с оглед повишаване на екологичната култура. Дейността на Общинската администрация в областта на управлението на отпадъците достига до гражданите на Община Бяла Слатина чрез публикации в медиите, чрез сесиите на Общинския съвет, чрез предоставяне на информация на интернет-страницата на общината, организиране на публични събития, разпространението на информационни материали и др. В рамките на периода на действие на тази програма общинската администрация ще продължи действията си в тази посока с оглед достигане на поставената Стратегическа Цел 4 - Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците. *Подпрограмата за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците* е насочена към постигане на тази стратегическа цел.

Повечето от включените в подпрограмата мерки са т.нар. меки мерки и имат хоризонтален характер. Така на практика подпрограмата подпомага изпълнението и на мерките в другите подпрограми, а оттам допринася за постигане и на останалите три стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците на община Община Бяла Слатина.

Мерките са насочени към няколко оперативни цели:

- Изграждане на информирано поведение и на обществени нагласи относно отпадъците, съобразно с принципите на устойчивото развитие;
- Повишаване на участието на населението и бизнеса в дейностите с битови отпадъци съобразно йерархията за управление на отпадъците;
- Повишаване на ролята на населението в процеса на вземане на решения относно политиката за управление на отпадъците на община Община Бяла Слатина.

Предвидените в подпрограмата мерки включват публикуване и разпространение на актуална информация и провеждане на разяснителни кампании за повишаване на информираността и разбирането сред населението и бизнеса за същността, принципите и йерархията за управление на отпадъците; за услугите по събиране, транспортиране и третиране на различните потоци отпадъци, предоставяни от община Бяла Слатина; за

задълженията на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци; за използване на техники и полагане на усилия за екологосъобразно използване на ресурсите и съзнателно участие в системите за управление на отпадъците.

За финансиране на мерките в подпрограмата община Бяла Слатина ще използва няколко източника:

- Общински бюджет.
- Средства на общината от отчисленията при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране. В съответствие с разпоредбите чл.24, ал.1 на *Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.)* общината може да разходва натрупаните средства от отчисленията по чл. 20 за дейности по „осигуряване на информация на обществеността за дейности по управление на отпадъците на територията на региона/общината, свързани с предотвратяване образуването на отпадъците, подготовка за повторна употреба и постигане на целите по чл. 31, ал. 1 ЗУО съгласно мерките, заложи в програмата за управление на отпадъците; разходите за осигуряване на информация не трябва да надвишават 7 % от годишно натрупаните отчисления за съответната година“.
- Средства от оперативна програма „Околна среда " 2014-2020 г. в съответствие с приоритетите и допустимите за финансиране дейности по проекта, с който ще се кандидатства за финансиране.

В съответствие с възприетия подход при разработване на всички подпрограми, не са посочени финансови средства за мерките, които се изпълняват в рамките на бюджетните средства, предвидени за съответните структурни звена на община Бяла Слатина.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО
ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**

Стратегическа цел/ Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финан- сиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 4: Повишаване на капацитета на институциите по управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда Оперативна цел: повишаване на ролята на населението в политиката за управление на отпадъците на Община Бяла Слатина	Публикуване на обяви за консултации, провеждане на срещи, обществени обсъждания и други в процеса на взимане на решения по общински нормативни актове, ОВОС и ЕО на планове и програми в областта на отпадъците		Общински бюджет	Постоянен	Осигурени предпоставки за участие на обществеността в процеса на взимане на решения относно общинската политика за управление на отпадъците	Брой проведени обществени консултации Брой проведени обществени обсъждания		Община Бяла Слатина	
Изграждане на информирано поведение и обществени нагласи относно отпадъците	Създаване на база-данни за управление на отпадъците		Общински бюджет	2017-2020		Създадена база-данни за управление на отпадъците в община Бяла Слатина		Община Бяла Слатина	
	Създаване на раздел „Екология“ в интернет страницата на община Бяла Слатина и под-раздел „Управление на отпадъците“. Поддържане на актуална информация за управлението на отпадъците в Община Бяла Слатина.		Общински бюджет	2017	Осигурен достъп на населението до информацията за управление на отпадъците в община Бяла Слатина	Създаден сектор „Екология“, под-раздел „Управление на отпадъците“ на Интернет сайта на общината;	Брой публикации на интернет сайта на община Бяла Слатина	Община Бяла Слатина	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА (2017-2020г.)

						Поддържане на актуална информация в сектор „Екология“, под-раздел „Управление на отпадъците“ на интернет сайта на община Бяла Слатина			
	Провеждане на информационни и разяснителни кампании за различни възрастови и социални групи за намаляване на дела на рециклируемите материали в битовия отпадъчен поток	20 000	отчисления по чл.64 ЗУО, общински бюджет	2017-2020	Повишена информираност на населението и бизнеса	Брой кампании	В края на 2020 г. изпълнени всички планирани кампании	Община Бяла Слатина	
	Провеждане на информационни кампании за популяризиране на предотвратяване и рециклиране на масово разпространени отпадъци		Финансиране от ООп	2017-2020	Повишена информираност на населението по прилагане на практики по предотвратяване и рециклиране на масово разпространени отпадъци	Брой кампании по видове масово разпространени отпадъци	В края на 2020 г. изпълнени всички планирани кампании	ООп/ фирми, притежаващи и разрешение по ЗУО	Община Бяла Слатина

6 КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Изготвянето на Общинската програма за управление на отпадъците 2017-2020 г. на община Бяла Слатина е извършено, като се отчитат редица действащи национални и общински програмни документи и се отразяват специфичните условия и потребности на общината в сферата на управление на отпадъците.

6.1 ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ

При разработване на настоящата програма са взети предвид следните национални стратегически и програмни документи:

- Националният план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците като част от него;
- Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.;
- Националният план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.;
- Третия национален план за изменение на климата 2013-2020 г., и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от Сектор „Отпадъци“.

В резултат от изпълнението на мерките по Общинската програма за управление на отпадъците се очаква да се подобри състоянието на околната среда в община Бяла Слатина, като същевременно се достигнат и поставените цели, които са в съответствие с националните цели по управление на отпадъците.

6.2 ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ НА ОБЩИНСКО И РЕГИОНАЛНО РАВНИЩЕ

При изготвянето на Общинската програма за управление на отпадъците е отчетен и *Общинският план за развитие на Община Бяла Слатина (2014-2020г.)*.

7 СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ, КОНТРОЛ и АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

За всеки стратегически документ е важно не само да бъде разработен съобразно с методологията на стратегическото планиране, но и да бъде реализиран съобразно планираните дейности. Поради това наблюдението и оценката на изпълнението на програмни документи са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост – извършване на актуализация.

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Съгласно чл. 49, ал. 4, т. 20 от Закона, НПУО следва да съдържа система за отчет и контрол на изпълнението, а съгласно т. 21 – система за оценка на резултатите и за актуализация на плана. Тъй като ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на НПУО, такава система е разработена и включена и в програмата за управление на отпадъците на територията на община Бяла Слатина.

Мониторингът представлява процес на текущо наблюдение (мониторинг) чрез събиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от Програмата, и анализиране и оценка на степента на изпълнение на целите, както и на проблемите при изпълнението и причините за тях. От съществено значение е да се гарантира, че информацията се събира по един организиран и планиран начин и през редовни интервали. Сроковете за събиране и систематизиране на данните трябва да са съобразени с нормативно изискваните срокове за отчети и доклади, с цел постигане на ефективност и ефикасност на процеса. ЗУО изисква Кметът на Общината да представя годишен отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците за предходната година до 31 март (чл.52, ал.9 на ЗУО), а регионалните сдружения за управление на отпадъците да представят годишни отчети за изпълнение на целите по чл. 31 от ЗУО до 10 март на следващата година. Поради това събирането и систематизирането на информацията за предходната година ще се извършва до края на месец февруари.

Контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците се упражнява от Общинският съвет (чл.52, ал.8 на ЗУО).

Актуализация на Програмата за управление на отпадъците може да се извърши в случай на промяна във фактическите и/или нормативните условия (чл.52, ал.3, т.2).

8 ПРИЛОЖЕНИЕ

Приложение 1 - Анализи и изводи за състоянието на управлението на отпадъците на територията на община Бяла Слатина

Анализ №1 Анализ и оценка на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците

Анализ № 2 Анализ на отпадъците

Анализ №3 Прогнози за образуваните отпадъци

Анализ №4 Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците и осъществяването на управленските и контролните правомощия на общината по ЗУО и общинската наредба по чл. 22

Анализ №5 Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществяване на мерки за тяхното възстановяване

Анализ №6 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

Анализ №7 Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

Анализ № 8 Информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Анализ №9 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците